

Beleid Onderwijskwaliteit

05 juni 2026

<i>Datum</i>	<i>Actie</i>	<i>Geleding</i>	<i>Uitkomst</i>
Periode september – april 2026	Informereren, input op halen en beleid toetsen	IB'ers, directeuren, Beleidsgroep O&K, GMR commissie P&O, RvT commissie O&K	Feedback verwerkt
27 mei 2026	Informereren, input op halen en beleid toetsen	GMR commissie P&O	
5 juni 2026	Toetsing beleid	CvB	Vaststellen definitieve versie
10 juni 2026	Ter informatie	RvT	Vastgesteld / akkoord
16 juni 2026	Ter instemming	GMR	Instemming verleend

1 Inhoudsopgave

2	Inleiding.....	5
3	Fundament: identiteit, koers en sturingsfilosofie.....	6
3.1	<i>Identiteit: samen groeien in de praktijk.....</i>	6
3.2	<i>Koers: richting vanuit het Groeiplan.....</i>	6
3.3	<i>Besturingsfilosofie: relatie, richting, ruimte en resultaat</i>	6
4	Definitie en visie op onderwijskwaliteit	7
4.1	<i>Definitie van onderwijskwaliteit</i>	7
4.2	<i>Visie op onderwijskwaliteit.....</i>	8
4.2.1	<i>Relatie – veiligheid en vertrouwen als basis</i>	8
4.2.2	<i>Richting – duidelijke kaders en gezamenlijke ambities.....</i>	9
4.2.3	<i>Ruimte – professionele ruimte binnen gezamenlijke kaders</i>	9
4.2.4	<i>Resultaat – leren leerlingen voldoende, krijgen zij goed les en voelen zij zich veilig.....</i>	9
5	Werken met basiskwaliteit en ambities	11
6	Cyclisch werken aan onderwijskwaliteit	13
6.1	<i>Werken vanuit de 4D-cyclus</i>	13
6.2	<i>Samenhang tussen schoolontwikkeling en bestuurlijke kwaliteitszorg</i>	14
6.3	<i>Overzicht kwaliteitsactiviteiten</i>	14
7	Rollen en verantwoordelijkheden in de kwaliteitscyclus.....	15
7.1	<i>Samen werken aan onderwijskwaliteit.....</i>	15
7.2	<i>Rolzuiverheid in de kwaliteitscyclus.....</i>	16
7.3	<i>De rol van de beleidsgroep</i>	16
7.4	<i>Aansluiting bij de samenwerking binnen Groeisaam.....</i>	16
7.4.1	<i>De tandem: (adjunct-)directeur en kwaliteitscoördinator</i>	17
7.4.2	<i>De rol van de leraar</i>	18
7.4.3	<i>De rol van leraren met een ontwikkelopdracht (LC)</i>	19
7.4.4	<i>De rol van onderwijsondersteuners</i>	19
7.4.5	<i>De rol van de staf</i>	19
7.4.6	<i>De rol van het bestuur.....</i>	20
7.4.7	<i>Intern toezicht.....</i>	20
8	Samenwerking en verbinding.....	21
8.1	<i>Interne samenwerking.....</i>	21
8.2	<i>Samenwerking met betrokkenen binnen en buiten Groeisaam.....</i>	21
9	Sturen op onderwijskwaliteit en omgaan met risico's.....	22
9.1	<i>Preventief sturen</i>	22
9.2	<i>Werken met kwaliteitsprofielen</i>	22

9.3	<i>Situationeel sturen en passende ondersteuning.....</i>	23
9.4	<i>Situationeel sturen: passende sturing bij de ontwikkeling van scholen.....</i>	24
9.5	<i>Organisatiebreed leren en borgen.....</i>	25
10	Leren en professionaliseren.....	26
10.1	<i>Professionalisering als onderdeel van de kwaliteitscyclus.....</i>	26
10.2	<i>De Groeisaamacademie.....</i>	26
10.3	<i>Professionele netwerken en expertiseontwikkeling.....</i>	26
10.4	<i>Praktijkonderzoek, kennisontwikkeling en kennisbenutting.....</i>	26
10.5	<i>Ontwikkeling van professionals.....</i>	27
10.6	<i>Samenhang en afstemming.....</i>	27
11	Slot: werken aan duurzaam grip op onderwijskwaliteit.....	28
12	Bijlage 1 Uitgewerkte basiskwaliteit en ambities binnen Groeisaam.....	29
13	Bijlage 2 Zelfevaluaties binnen Groeisaam.....	39
13.1	<i>Zelfevaluatie Bestuur.....</i>	39
13.2	<i>Schoolzelfevaluatie.....</i>	44
14	Bijlage 3 Kwaliteitskalender Groeisaam.....	54

2 Inleiding

Binnen Groeisaam werken we iedere dag aan goed onderwijs voor onze leerlingen. Onderwijs waarin kinderen zich veilig voelen, goed les krijgen en voldoende leren. De ontwikkeling van kinderen begint echter al vóór de basisschool. Daarom werken we structureel samen met verschillende partners rondom het kind, zoals kinderopvangorganisaties, gemeenten en andere maatschappelijke partners. Met deze partners geven we vorm aan een doorgaande ontwikkelingslijn van 0 tot 13 jaar, zodat kinderen een sterke start maken en de overgang tussen opvang en onderwijs vloeiend verloopt. Met kinderopvangorganisatie KION is in dit kader een convenant afgesloten, waarin deze samenwerking en afstemming concreet zijn uitgewerkt.

Dit document beschrijft hoe we binnen Groeisaam werken aan de kwaliteit van ons onderwijs. Het brengt samen wat er in de afgelopen jaren is ontwikkeld en maakt zichtbaar hoe verschillende werkwijzen, afspraken en documenten met elkaar samenhangen. Het beleid onderwijskwaliteit bouwt voort op bestaande inzichten en praktijken en verbindt deze tot één samenhangend geheel.

Het eerdere kwaliteitsbeleid ontstond in 2020 toen de stichtingen SPOM en Oeverwal fuseerden. In die fase lag de nadruk op het neerzetten van een gezamenlijke basis en het organiseren van structuur. Inmiddels zijn we enkele jaren verder en is binnen Groeisaam steeds meer een gezamenlijke kwaliteitscultuur ontstaan. In teams, tussen scholen en op stichtingsniveau wordt het gesprek over kwaliteit structureel gevoerd: over wat we zien, wat het betekent en wat dit vraagt van ons handelen.

Daarbij werken we steeds meer evidence-informed¹, vanuit gegevens, inzichten en ervaringen uit praktijk en onderzoek om bewuste keuzes te maken en ons onderwijs verder te verbeteren. Binnen Groeisaam werken we ambitiegericht: we hanteren hoge en passende verwachtingen van het onderwijs en van de ontwikkeling van leerlingen, met ruimte voor scholen om keuzes te maken binnen gezamenlijke kaders.

De manier waarop Groeisaam werkt aan onderwijskwaliteit sluit aan bij de handreiking [Duurzaam grip op onderwijskwaliteit van de PO-Raad \(2025\)](#) van de PO-Raad. In deze benadering versterken we de voorwaarden voor goed onderwijs. We werken vanuit een samenhang van verschillende bouwstenen: een gezamenlijke visie en [sturingsfilosofie](#), een cyclische en data gestuurde kwaliteitsaanpak, aandacht voor het menselijk kapitaal van professionals en het versterken van samenwerking en verbinding binnen en tussen scholen. De manier van sturen sluiten we aan op de ontwikkelfase van scholen en teams.

Deze bouwstenen vormen samen het fundament onder het kwaliteitsbeleid van Groeisaam en komen in dit document op verschillende plaatsen terug.

Figuur 1 Bouwstenen voor duurzame onderwijskwaliteit (PO-Raad, 2025).

Dit document biedt een gezamenlijk kader voor onderwijskwaliteit binnen Groeisaam. Het maakt duidelijk hoe we werken aan goed onderwijs, welke verwachtingen we daarbij hebben en hoe we in alle lagen van de

¹ Evidence-informed werken verwijst naar het systematisch nemen van onderwijsbeslissingen op basis van een combinatie van wetenschappelijke inzichten, praktijkkennis van professionals, data en de context van de school (NRO, 2022; Ros, 2021).

organisatie sturen op ontwikkeling, verbetering en resultaat, steeds in relatie tot wat onze leerlingen nodig hebben.

3 Fundament: identiteit, koers en sturingsfilosofie

Het kwaliteitsbeleid van Groeisaam sluit aan bij wie wij zijn als organisatie en bij de manier waarop wij samenwerken en sturen. Onze identiteit, onze koers en onze besturingsfilosofie geven richting aan het handelen in de scholen en binnen de organisatie.

3.1 Identiteit: samen groeien in de praktijk

Groeisaam staat voor samen groeien. In onze scholen leren en ontwikkelen leerlingen en professionals met en van elkaar. Groeien zien we als een natuurlijk proces. Door met elkaar in gesprek te blijven, te reflecteren en bij te stellen, werken we samen aan de kwaliteit van ons onderwijs en aan de ontwikkeling van de organisatie als geheel.

Binnen Groeisaam werken we evidence-informed. Onderzoek helpt ons om beter te begrijpen wat werkt in het onderwijs, maar is nooit een doel op zich. Onderzoek krijgt pas betekenis in de keuzes die professionals dagelijks maken in hun handelen. Het is de leraar die, in interactie met leerlingen, afweegt wat nodig is en daarop handelt. Juist in die combinatie van kennis, ervaring en professionele afweging ontstaat goed onderwijs.

Onze scholen verschillen van elkaar. Ze staan in verschillende dorpen en wijken en hebben ieder een eigen context en onderwijspraktijk. Die verschillen zien we als een kracht. Tegelijkertijd werken we vanuit gezamenlijke kaders. Deze kaders zorgen voor richting en samenhang binnen de organisatie. Binnen die kaders hebben scholen de ruimte om beredeneerd keuzes te maken die passen bij hun leerlingen, hun team en hun omgeving.

3.2 Koers: richting vanuit het Groeiplan

De koers van Groeisaam is vastgelegd in het Groeiplan. Dit strategische plan vormt het uitgangspunt voor de ontwikkeling van de organisatie en aan het bovenschools jaarplan, de schoolplannen en jaarplannen. Het bevat de kaders en kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen die leidend zijn voor keuzes en sturing binnen Groeisaam.

3.3 Besturingsfilosofie: relatie, richting, ruimte en resultaat

De manier waarop binnen Groeisaam wordt samengewerkt en gestuurd, komt tot uitdrukking in de vier R'en: relatie, richting, ruimte en resultaat. We investeren in goede relaties en een professionele dialoog. We werken vanuit een gezamenlijke richting en duidelijke kaders. Tegelijkertijd is er ruimte voor professionele afwegingen op schoolniveau. Daarnaast spreken we elkaar aan op de resultaten die we met elkaar willen bereiken voor onze leerlingen.

Figuur 1 De 4 R'en van Groeisaam

Het onderwijs aan onze leerlingen staat daarbij centraal. Teams spelen hierin een belangrijke rol. In hun dagelijks handelen geven professionals vorm aan goed onderwijs en dragen zij gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van hun leerlingen. De directie heeft hierin, samen met de kwaliteitscoördinator, een verbindende en sturende rol. Zij zijn integraal verantwoordelijk voor hun school en vertalen de gezamenlijke kaders naar de praktijk van de school. Bestuur en staf ondersteunen daarbij, brengen samenhang aan en helpen scholen bij hun ontwikkeling.

Dit vormt de basis voor het kwaliteitsbeleid van Groeisaam. Vanuit deze identiteit, koers en manier van samenwerken geven we vorm aan de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van ons onderwijs.

4 Definitie en visie op onderwijskwaliteit

Om duurzaam grip te houden op onderwijskwaliteit werken we binnen Groeisaam vanuit een gedeeld beeld van wat goed onderwijs is en waar we samen naar streven.

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij onderwijskwaliteit definiëren en welke visie daaraan ten grondslag ligt. Onderwijskwaliteit is voor ons zichtbaar in het dagelijks handelen van professionals, in de samenwerking en in wat leerlingen ervaren en leren.

We werken binnen Groeisaam met hoge ambities voor onderwijskwaliteit. Tegelijkertijd hebben scholen te maken met een weerbarstige praktijk, zoals personeelstekorten en verschillen in context en ontwikkelfase. Dit vraagt om realistische keuzes en prioritering. De kaders in dit kwaliteitsbeleid geven richting, maar bieden ook ruimte om per school en per fase te bepalen wat op dat moment nodig en haalbaar is. Zo blijven we werken aan onze ambities, met oog voor de dagelijkse praktijk.

4.1 Definitie van onderwijskwaliteit

Onderwijskwaliteit binnen Groeisaam betekent dat leerlingen onderwijs ontvangen waarin zij zich veilig, gezien en uitgedaagd voelen en zich breed kunnen ontwikkelen, passend bij hun mogelijkheden en behoeften. Goed onderwijs draagt bij aan kennisontwikkeling, persoonsvorming en sociale ontwikkeling, bereidt leerlingen voor op hun vervolg en hun plek in de samenleving en biedt gelijke kansen voor ieder kind.

Binnen Groeisaam krijgt deze onderwijskwaliteit vorm in de dagelijkse praktijk en is deze zichtbaar en merkbaar in alle lagen van de organisatie. Het gaat om het geheel van pedagogisch en didactisch handelen van professionals, in samenhang met de keuzes, ondersteuning en sturing daaromheen, merkbaar in de interactie, de instructie, de feedback en de afstemming op wat leerlingen en teams nodig hebben.

We werken evidence-informed en ambitiegericht: keuzes en interventies zijn gebaseerd op bewezen inzichten én gekoppeld aan de leerlingpopulatie. Daarmee bedoelen we de kenmerken van onze leerlingen, zoals

achtergrond, sociaaleconomische factoren, taal, ontwikkelniveau en ondersteuningsbehoeften. Dit helpt ons om ons onderwijsaanbod gericht af te stemmen en bij te dragen aan kansengelijkheid.

We monitoren kwaliteit planmatig en cyclisch, met harde en zachte data. Denk hierbij aan toetsresultaten, opbrengstenanalyses, veiligheidsmetingen, observaties in de klas, groepsbesprekingen, gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers en signalen uit de dagelijkse praktijk. Deze data helpen ons om ontwikkeling te zien en te duiden, gerichte doelen te formuleren en bewust te handelen in de praktijk. Leren, reflecteren en verbeteren komen hierin samen: we volgen ontwikkelingen, kijken vooruit en sturen waar nodig tijdig bij.

We werken toe naar brede, passende en realistische opbrengsten. Deze doen recht aan de diversiteit aan manieren waarop leerlingen en professionals zich ontwikkelen en aan de verschillende mogelijkheden om tot groei te komen. De opbrengsten sluiten aan bij de leerlingpopulatie, de context en de ontwikkelfase van teams en scholen.

We werken daarbij met streefniveaus die gekoppeld zijn aan de schoolweging, zodat ambities onderbouwd, realistisch en passend zijn bij de leerlingenpopulatie en richting geven aan het gezamenlijk leren en bijsturen.

4.2 Visie op onderwijskwaliteit

Binnen Groeisaam zien we leerlingen als unieke mensen met eigen talenten, mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften. Wij geloven dat kinderen zich ontwikkelen in relatie tot anderen, in een veilige en rijke leeromgeving waarin zij zich gezien, gehoord en uitgedaagd voelen. Leren gaat daarbij verder dan alleen cognitieve opbrengsten. Het gaat ook over persoonsvorming, sociale ontwikkeling, zelfvertrouwen, burgerschap en het leren deelnemen aan de samenleving. Goed onderwijs helpt leerlingen om stap voor stap eigenaar te worden van hun eigen ontwikkeling en met vertrouwen hun plek in de wereld in te nemen.

Om deze brede ontwikkeling van leerlingen mogelijk te maken, is goed en doordacht onderwijs nodig. Dat vraagt om bewuste keuzes en samenwerking tussen professionals. Binnen Groeisaam zien wij inclusief onderwijs als onderdeel van onderwijskwaliteit. Dit betekent dat we onderwijs en ondersteuning afstemmen op de verschillende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen, vanuit hoge verwachtingen en met aandacht voor kansengelijkheid. Daarbij brengen we speciaal en regulier onderwijs steeds dichterbij elkaar, zodat meer kinderen zo thuisnabij mogelijk samen kunnen leren en opgroeien.

Onze visie op onderwijskwaliteit krijgt richting via de vier R'en – relatie, richting, ruimte en resultaat. Deze vier R'en hangen samen en kennen een duidelijke volgordelijkheid: relatie vormt de basis, richting geeft focus en ruimte, maakt professioneel handelen mogelijk en resultaat laat de ontwikkeling zichtbaar worden. Samen beschrijven zij hoe wij kwaliteit verstaan, organiseren en versterken.

4.2.1 Relatie – veiligheid en vertrouwen als basis

Onderwijskwaliteit start bij sterke relaties: tussen leerling en professional, binnen teams, tussen scholen en binnen de samenwerking tussen staf, directeuren en bestuur. Door elkaar echt te zien en dezelfde taal te spreken over kwaliteit, begrijpen we beter wat werkt en wat nodig is. Dit betekent ook dat iedere leerling zich gezien en ondersteund voelt, ongeacht verschillen in achtergrond of onderwijsbehoefte.

Dat helpt ons om samen richting te geven aan het onderwijs en onze aanpak steeds verder te verbeteren. In deze professionele cultuur leren we van en met elkaar, delen we expertise en spreken we elkaar actief aan. We geven elkaar feedback en bespreken wat goed gaat en wat beter kan, vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor goed onderwijs.

We werken daarbij vanuit het principe van *collective teacher efficacy*²: het gezamenlijke geloof van professionals dat zij samen het verschil kunnen maken voor de ontwikkeling van leerlingen. Door samen te werken, hoge verwachtingen te hebben en te reflecteren op het effect van ons handelen, versterken we onze impact op het leren van leerlingen.

² "Collective Teacher Efficacy: Its Meaning, Measure, and Impact on Student Achievement" Goddard ea. 2000.

4.2.2 Richting – duidelijke kaders en gezamenlijke ambities

We werken vanuit duidelijke kaders en gezamenlijke ambities voor onderwijskwaliteit. Daarbij sluiten we aan bij het waarderingskader. Dit kader wordt gebruikt als referentiepunt voor de kwaliteit van ons onderwijs. Tegelijkertijd bepalen we als organisatie zelf wat wij onder goed onderwijs verstaan en welke ambities we nastreven.

Op bestuurlijk niveau formuleren we ambities voor onderwijskwaliteit. Deze ambities geven richting, en zorgen voor samenhang binnen Groeisaam. Scholen vertalen deze ambities naar concrete schoolambities, passend bij hun eigen context en de kenmerken van hun leerlingpopulatie. Deze zijn uitgewerkt in paragraaf 5.1.

Onderwijskwaliteit is daarbij een gedeelde verantwoordelijkheid. We werken vanuit gespreid leiderschap, waarbij professionals op verschillende niveaus verantwoordelijkheid nemen voor de ontwikkeling van het onderwijs. Dit vraagt om eigenaarschap, samenwerking en een voortdurende dialoog over kwaliteit.

Ambities worden in afstemming met de scholen verder uitgewerkt en gekoppeld aan de behoeften van leerlingen. Het bestuur organiseert deze afstemming, ondersteund door de staf onderwijskwaliteit. Zo zorgen we ervoor dat doelen uitvoerbaar zijn op school- en teamniveau en bijdragen aan kansengelijkheid.

4.2.3 Ruimte – professionele ruimte binnen gezamenlijke kaders

Onze kwaliteitskaders geven richting en houvast, en laten ruimte voor keuzes en verdere ontwikkeling. Binnen deze kaders is er ruimte voor professionele afwegingen, ontwikkeling en groei. Teams kunnen verschillen in aanpak, expertise en samenwerking, passend bij hun leerlingen en context.

Binnen Groeisaam maken we gebruik van elkaars kennis en ervaring. Samen leren en het toepassen van nieuwe inzichten in de praktijk maken onderdeel uit van ons dagelijks werk. Ruimte betekent ook dat professionals kunnen reflecteren, verbeteren en opnieuw proberen, zonder de gezamenlijke ondergrenzen uit het oog te verliezen.

Ruimte betekent ook dat verschillen tussen leerlingen het uitgangspunt zijn voor het handelen van professionals. Leraren stemmen hun onderwijs af op onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, door middel van convergente en divergente differentiatie. Zij zijn in staat om binnen de groep passende ondersteuning te bieden. Zo werken we binnen Groeisaam aan een inclusieve onderwijspraktijk, waarin leerlingen zich zoveel mogelijk binnen de reguliere setting en zo thuisnabij mogelijk kunnen ontwikkelen.

4.2.4 Resultaat – leren leerlingen voldoende, krijgen zij goed les en voelen zij zich veilig

Uiteindelijk gaat onderwijskwaliteit om drie vragen: *voelen kinderen zich veilig, krijgen zij goed les en leren zij voldoende?*

Daarom kijken we naar verschillende vormen van resultaat: leerresultaten, welbevinden, ontwikkeling, en de kwaliteit van het onderwijs dat leerlingen ontvangen. We maken daarbij gebruik van harde en zachte data: van toetsresultaten en analyses tot observaties, gesprekken en ervaringen van leerlingen, ouders en professionals.

Door informatie en data gezamenlijk te duiden in professionele dialoog, krijgen we zicht op wat goed gaat en wat versterkt of bijgesteld moet worden.

Onderwijskwaliteit bij Groeisaam betekent samen groeien, leren en bijsturen. Met hoge en realistische verwachtingen, sterke relaties en ruimte voor ontwikkeling. Elke dag bewust werken aan goed onderwijs, in verbinding met elkaar en met wat onze leerlingen nodig hebben.

De samenhang tussen deze elementen en hoe zij bijdragen aan hogere leerresultaten is weergegeven in onderstaande figuur van de Inspectie van het Onderwijs. Deze figuur laat zien hoe sturing, professionele cultuur en het handelen in de klas elkaar versterken in het realiseren van onderwijskwaliteit.

Hoe realiseren we hogere leerresultaten?

Figuur 2 Hoe realiseren we hogere leerresultaten? Overgenomen van Inspectie van het Onderwijs (2020).

5 Werken met basiskwaliteit en ambities

Binnen Groeisaam werken we vanuit een gezamenlijk kwaliteitskader voor goed onderwijs. De standaarden uit het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs (2021) vormen daarbij het uitgangspunt. Deze standaarden beschrijven de basiskwaliteit die iedere school minimaal realiseert en geven richting aan het handelen binnen onze scholen.

Groeisaam vult deze basiskwaliteit op onderdelen aan met eigen kwaliteitsverwachtingen die passen bij onze visie, leerlingpopulatie en manier van werken. Hiermee creëren we een helder en gedeeld kader voor goed onderwijs en voor de wijze waarop we binnen de organisatie samenwerken aan kwaliteit.

Naast de basiskwaliteit formuleert Groeisaam bestuurlijke ambities (zie bijlage 1). Deze ambities geven richting aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs binnen onze organisatie. Ze hebben een ontwikkelingsgericht karakter en bieden scholen ruimte om vanuit hun eigen context, ontwikkelfase gericht te werken aan kwaliteitsontwikkeling. Scholen vertalen deze ambities naar eigen schoolambities, passend bij hun leerlingpopulatie en specifieke onderwijsbehoeften. Zo ontstaat ruimte voor maatwerk én professionele eigenheid, terwijl tegelijkertijd vanuit een gezamenlijke richting wordt gewerkt aan sterk en betekenisvol onderwijs.

Binnen Groeisaam voeren we actief de professionele dialoog over onderwijskwaliteit. We bespreken o.a. in kwaliteitsgesprekken wat zichtbaar wordt in de praktijk, wat leerlingen nodig hebben en wat dit vraagt van ons handelen. Reflectie, samenwerking en evidence-informed werken spelen daarbij een belangrijke rol.

In deze gesprekken staat niet alleen de vraag centraal hoe we ons onderwijs verder kunnen ontwikkelen, maar ook wanneer de basiskwaliteit stevig genoeg staat. Het behouden en borgen van goede basiskwaliteit is immers net zo belangrijk als het formuleren van nieuwe ambities.

Onderstaande figuur laat zien hoe binnen Groeisaam gewerkt wordt vanuit drie samenhangende niveaus van kwaliteit: de wettelijke basiskwaliteit, de aanvullende basiskwaliteit van Groeisaam en de bestuurlijke ambities voor verdere ontwikkeling.

Figuur 3 Samenhangende niveaus van kwaliteit binnen Groeisaam

Dezelfde standaarden vormen ook het uitgangspunt voor de zelfevaluaties binnen Groeisaam. Hierdoor ontstaat samenhang tussen het kwaliteitsbeleid, de zelfevaluaties van scholen, de professionele dialoog en de sturing op onderwijskwaliteit binnen de organisatie. In de huidige zelfevaluaties ligt de nadruk nog vooral op de wettelijke basiskwaliteit. De komende periode werken we stapsgewijs toe naar een bredere integratie van de

aanvullende basiskwaliteit en bestuurlijke ambities van Groeisaam, passend bij de ontwikkeling van de organisatie en de scholen.

De bestuurlijke ambities sluiten aan bij de standaard BKA1 van de Inspectie van het Onderwijs, waarin het bestuur verantwoordelijkheid neemt voor de kwaliteit en ontwikkeling van het onderwijs binnen de organisatie.

Om de kwaliteit van het onderwijs zichtbaar te maken in het dagelijks handelen, gebruikt Groeisaam de Schijf van Vijf als gezamenlijk referentiekader voor goed onderwijs. De Schijf van Vijf is vormgegeven op basis van evidence-informed interventies en uitgewerkt in rubrics voor verschillende functies. De Schijf van Vijf ondersteunt scholen en teams bij het voeren van de professionele dialoog over de kwaliteit van de les en helpt om de verbinding te leggen tussen visie, kwaliteitsbeleid en onderwijspraktijk.

Aanvullend werkt Groeisaam toe naar een jaarlijkse bestuurlijke zelfevaluatie, waarin organisatiebreed wordt gereflecteerd op de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit en de voortgang op bestuurlijke ambities.

Figuur 4 De Schijf van Vijf voor goed onderwijs van Groeisaam

De uitwerking van de inspectiestandaarden, de aanvullende basiskwaliteit van Groeisaam en de bestuurlijke ambities is opgenomen in *bijlage 1*.

6 Cyclisch werken aan onderwijskwaliteit

Binnen Groeisaam werken scholen, staf en bestuur planmatig en cyclisch aan onderwijskwaliteit. Daarbij werken we vanuit één gezamenlijke kwaliteitscyclus waarin kwaliteitsactiviteiten, analyses, evaluaties, kwaliteitsgesprekken en verantwoordingsmomenten met elkaar samenhangen.

6.1 Werken vanuit de 4D-cyclus

In middellange cycli van ongeveer tien weken worden doelen vertaald naar concrete acties, gevolgd, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Hierbij is de cyclus van data, duiden, doelen en doen het uitgangspunt.

De cyclus van data, duiden, doelen en doen is binnen Groeisaam een praktische vertaling van de PDCA-cyclus. Evalueren en bijstellen vinden structureel plaats binnen de verschillende kwaliteitscycli, onder andere via kwaliteitsgesprekken, zelfevaluaties en tertiaalrapportages op het bovenschools jaarplan.

Figuur 5 Cyclisch werken aan onderwijskwaliteit

De kwaliteitscyclus krijgt vorm op groeps-, school-, bestuurs- en organisatieniveau. Iedere laag binnen de organisatie heeft daarin een eigen rol, verantwoordelijkheid en bijbehorende kwaliteitsactiviteiten. Tegelijkertijd werken scholen, staf, bestuur en intern toezicht vanuit één gezamenlijke kwaliteitsstructuur en dezelfde kwaliteitsstandaarden.

De kwaliteitsactiviteiten versterken elkaar en vormen samen een doorgaande lijn tussen:

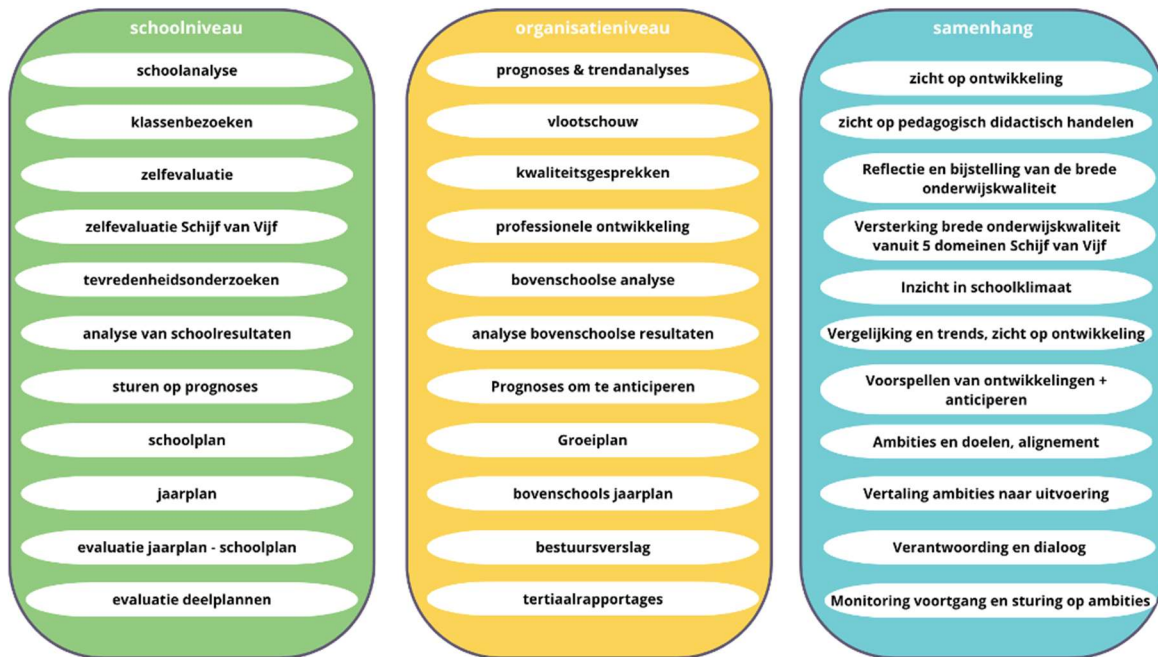
- Het handelen in de klas;
- Schoolontwikkeling;

- Bestuurlijke sturing;
- Kwaliteitszorg;
- En verantwoording.

De kwaliteitskalender brengt deze activiteiten samen in één gezamenlijke jaarcyclus.

6.2 Samenhang tussen schoolontwikkeling en bestuurlijke kwaliteitszorg

Onderstaande tabel laat zien hoe kwaliteitsactiviteiten op schoolniveau verbonden zijn met sturing, ondersteuning en kwaliteitszorg op organisatieniveau. Hierdoor ontstaat een doorgaande lijn tussen het handelen in de klas, schoolontwikkeling en bestuurlijke sturing op onderwijskwaliteit.

Figuur 6 Samenhang tussen school- en organisatieniveau

6.3 Overzicht kwaliteitsactiviteiten

Binnen Groeisaam worden kwaliteitsactiviteiten planmatig verspreid over het schooljaar uitgevoerd. Deze activiteiten ondersteunen de monitoring, evaluatie, ontwikkeling en bijsturing van het onderwijs en sluiten aan bij de inspectiestandaarden, de schoolzelfevaluaties en de bestuurlijke ambities van Groeisaam.

De kwaliteitsactiviteiten vinden plaats op groeps-, school-, bestuurs- en organisatieniveau en versterken elkaar binnen één gezamenlijke kwaliteitscyclus. Door deze activiteiten cyclisch en in samenhang te organiseren ontstaat structureel zicht op de kwaliteit van het onderwijs, de ontwikkeling van leerlingen en de voortgang van ambities.

In de onderstaande overzichten is zichtbaar welke kwaliteitsactiviteiten gedurende het schooljaar plaatsvinden en hoe deze bijdragen aan kwaliteitsontwikkeling, monitoring en verantwoording binnen Groeisaam.

6.3.1 Schoolniveau (uitvoering en kwaliteitszorg)

Activiteit	Doel	Standaard(en)	Moment
Schoolplan	Formuleren van meerjarige koers, ambities en onderwijskundige ontwikkeling	BJA 1	Eens per vier jaar
Jaarplan	Vertalen van ambities naar concrete doelen, acties en sturing voor het schooljaar	BJA 2	Juli, augustus
Evaluatie jaarplan / Jaarverslag	Reflecteren op resultaten, ontwikkeling en realisatie van gestelde doelen	BJA 3	Januari
Herijken leerlingpopulatie	Inzicht in kenmerken van de populatie als basis voor aanbod en ambities	OP0, OP1, OP2, OR1, OR2, SKA1	Periodiek
Analyseren uitstroomprognose, groeps- en schoolanalyse	Inzicht in verwachte uitstroom en aanscherpen van ambities	OP2, OR1, OR2, SKA2, SKA3	Februari/ juni
Analyseren resultaten doorstroomtoets	Inzicht in eindopbrengsten en vergelijking met advies en prognoses	OR1	Maart/ april
Analyseren Vervolgsuccess	Inzicht krijgen in de aansluiting op het vervolgonderwijs en het effect van het onderwijsaanbod	OR1, OR2, SKA2	Maart/ april
Werken met deelplannen (10- weken)	Kort cyclisch werken aan doelen en tijdig bijsturen	OP1, OP2, SKA1, SKA2	Door het jaar
Klassenbezoeken	Zicht op pedagogisch-didactisch handelen	OP3, SKA2	Minimaal 2x per jaar
Metten sociale veiligheid	Inzicht in veiligheidsbeleving	VS1, VS2	Jaarlijks
Tevredenheidspeilingen	Inzicht in tevredenheid ouders, leerlingen en personeel	VS1, VS2, BKA 3	Eens per twee jaar
Schoolzelfevaluatie	Reflectie op onderwijskwaliteit	OP, OR, VS, SKA	Jaarlijks
Zelfevaluatie Schijf van Vijf	Reflectie op pedagogisch-didactisch handelen	OP, VS	Door het jaar

6.3.2 Organisatieniveau (sturing, samenhang en verantwoording)

Activiteit	Doel	BJA	Moment
Groeiplan	Vaststellen van koers, visie en bestuurlijke ambities	BJA 1	Eens per 4 jaar
Bovenschools jaarplan	Vertalen van strategische doelen naar concrete acties en prioriteiten	BJA 2	Jaarlijks
Bestuursverslag	Verantwoorden van resultaten, keuzes en ontwikkeling	BJA 3	Jaarlijks
Analyse bovenscholse resultaten	Inzicht krijgen in opbrengsten, trends en verschillen tussen scholen	BJA 2	Maart en augustus
Analyse bovenscholse uitstroomprognoses	Inzicht krijgen in verwachte uitstroom en bestuurlijke ambities bijstellen	BJA 2	Maart en augustus
Kwaliteitsgesprekken	Bespreken van resultaten, ontwikkeling en sturing op kwaliteit	BJA 2, BKA 3	2x per jaar
Groeiberaad	Gezamenlijk duiden van kwaliteitsvraagstukken en koers bepalen	BJA 1, BKA 2	Periodiek
Interne audits	Zicht krijgen op de kwaliteit van onderwijs en organisatie	BJA 2, BKA 3	Jaarlijks / cyclisch
Externe audits	Onafhankelijke reflectie op onderwijskwaliteit en bestuurlijke sturing	BJA 3	Periodiek
Analyse VO-resultaten	Inzicht krijgen in vervolgresultaten en effecten van het onderwijs	BJA 2	Jaarlijks
NRO-rapportages	Inzicht krijgen in trends, context en onderwijskansen	BJA 2	Jaarlijks
Vlootshow	Inzicht krijgen in ontwikkeling, kwaliteit en inzet van medewerkers	BJA 2	Jaarlijks
Begrotingsgesprekken	Middelen en inzet verbinden aan strategische ambities	BJA 1, BKA 2	Najaar
Formatiegesprekken	Personele inzet afstemmen op onderwijskwaliteit en ontwikkeling	BJA 1, BKA 2	Voorjaar
Gesprekencyclus / Huis van Vermogen	Stimuleren van professionele ontwikkeling en kwaliteitscultuur	BJA 2	Door het jaar
Schoolbezoeken	Zicht krijgen op de praktijk en de doorwerking van beleid	BJA 2, BKA 3	Door het jaar
Bestuurlijke zelfevaluatie	Reflecteren op bestuurlijk handelen en kwaliteitssturing	BJA 3	Jaarlijks
Tertiaalrapportages	Monitoren van voortgang, resultaten en organisatiedoelen	BJA 2	3x per jaar
Tevredenheidspeilingen medewerkers en ouders	Inzicht krijgen in kwaliteit, samenwerking en ervaren organisatieklimaat	BJA 3	Tweejaarlijks
R&E	Inzicht krijgen in veiligheid, welzijn en arbeidsomstandigheden	BJA 2, BKA 3	Tweejaarlijks

Figuur 7 Kwaliteitsactiviteiten gekoppeld aan inspectiestandaarden

7 Rollen en verantwoordelijkheden in de kwaliteitscyclus

7.1 Samen werken aan onderwijskwaliteit

Kwaliteit is binnen Groeisaam van iedereen, maar dat betekent niet dat iedereen hetzelfde doet. Een goed werkende kwaliteitscyclus vraagt om rolzuiverheid: professionals handelen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en expertise, terwijl zij elkaar versterken in de samenwerking.

In de praktijk betekent dit dat:

- Het bestuur kaders stelt, de ontwikkeling van scholen volgt en de sturingsstijl hanteert die past bij de fase van ontwikkeling van de organisatie³ en hierop stuurt;
- De directeur richting geeft, prioriteiten stelt, de lijnen uitzet en de voortgang bewaakt;
- De kwaliteitscoördinator ontwikkelingen duidt en verbindt;
- Het team het onderwijs uitvoert, signalen oppakt, bijdraagt aan onderwijsontwikkeling en reflecteert op de praktijk;
- De staf ondersteunt, analyseert en spiegelt;
- De Raad van Toezicht toeziet op het functioneren van het bestuur en het sturen op de kwaliteit van het onderwijs.

Zo ontstaat een samenhangend geheel waarin verantwoordelijkheid, professionele ruimte en gezamenlijke reflectie elkaar versterken.

³ Zie hoofdstuk 9 voor uitleg over sturingsstijlen.

7.2 Rolzuiverheid in de kwaliteitscyclus

Om goed samen te werken aan onderwijskwaliteit is het belangrijk dat helder is wie waarvoor verantwoordelijk is. Binnen Groeisaam werken we daarom met een duidelijke rolverdeling in de kwaliteitscyclus.

Een hulpmiddel daarbij is het zogenoemde [RACI-principe](#). Dit model maakt zichtbaar wie verantwoordelijk is voor de uitvoering, wie eindverantwoordelijk is voor besluitvorming, wie wordt geraadpleegd en wie geïnformeerd wordt.

Binnen Groeisaam gebruiken we dit principe als denkmodel dat helpt om rolzuiver te blijven en de samenwerking te versterken.

In de praktijk betekent dit:

- Responsible (uitvoerend) – degene die het werk uitvoert;
- Accountable (eindverantwoordelijk) – degene die eindverantwoordelijk is voor het resultaat;
- Consulted (raadplegen) – professionals die vanuit expertise meedenken of adviseren;
- Informed (informer) – betrokkenen die op de hoogte worden gehouden.

7.3 De rol van de beleidsgroep

Binnen Groeisaam spelen de beleidsgroepen een belangrijke rol in de ontwikkeling en toetsing van beleid. In deze groepen werken schoolleiders en staf samen aan het voorbereiden, uitwerken en evalueren van bovenschools beleid.

De beleidsgroepen vormen een schakel tussen praktijk en beleid. Schoolleiders brengen het perspectief van de scholen in, terwijl de staf expertise en uitwerking toevoegt. Op deze manier wordt beleid getoetst op relevantie, haalbaarheid en toegevoegde waarde voor de scholen.

De beleidsgroepen:

- Ontwikkelen en concretiseren beleid vanuit het bovenschools jaarplan;
- Toetsen beleidsvoornemens aan de praktijk van de scholen;
- Dragen bij aan draagvlak en eigenaarschap bij schoolleiders;
- Evalueren de uitvoering en doen voorstellen voor bijstelling.

Schoolleiders nemen in de beleidsgroepen een leidende rol en handelen vanuit het collectieve belang van Groeisaam. De staf ondersteunt in de voorbereiding, uitwerking en borging van beleid.

7.4 Aansluiting bij de samenwerking binnen Groeisaam

De kwaliteitscyclus sluit aan bij de manier waarop binnen Groeisaam wordt samengewerkt aan onderwijsontwikkeling en beleidsvorming. In de beleidsgroepen komen perspectieven vanuit de scholen, expertise vanuit de staf en bestuurlijke kaders samen. Hierdoor ontstaat beleid dat aansluit bij de praktijk van de scholen en bijdraagt aan de gezamenlijke ambities van Groeisaam.

Op alle niveaus werken we planmatig volgens de cyclus van data, duiden, doelen en doen. Daarbij versterken verantwoordelijkheid, professionele ruimte, gezamenlijke reflectie en gedeeld eigenaarschap elkaar.

Onderstaand overzicht maakt zichtbaar hoe rollen en verantwoordelijkheden binnen Groeisaam samenkomen in de kwaliteitscyclus.

1. Visiegericht werken

Samen werken aan een duidelijke koers en gedeelde doelen.

Activiteit	Team / leerkracht	KC	Bestuurder	Directeur	Staf
Gedeelde visie – Groeisaam	C	C	A + R	C*	R
Gedeelde visie – school	R	C	C	A + R	C
Creëren gedeelde doelen – Groeisaam	I	C	A + R	C*	R
Creëren gedeelde doelen – school	R	C	I	A + R	C
Anticiperen op veranderingen – Groeisaam	I	C	A	I	R
Anticiperen op veranderingen – school	C	C	C + I	A + R	C
Schoolvisie vertalen in middelen (formatie, financiën, ICT, etc.)	I	C	I	A + R	C

2. Kwaliteit van het onderwijs

Continu werken aan goed onderwijs en een sterke basis.

Activiteit	Team / leerkracht	KC	Bestuurder	Directeur	Staf
Kwaliteitszorgbeleid Groeisaam (beleidskaders, monitoring, interventies, audits, beleid risicoscholen)	I	C	A	I	R
Systematisch en planmatig evalueren van basiskwaliteit	C	R	I	A + R	C
Ontwikkelen van ambities en eigen kwaliteiten van onderwijs	C	C	I	A + R	C
Bevorderen van een veilig en ondersteunend pedagogisch klimaat	R	C	I	A + R	C
Organiseren van een samenhangend curriculum etc.	R	C	I	A + R	C
Het bemensen van het onderwijsprogramma	I	I	I	A + R	C
Aansturen van het onderwijsproces en de kwaliteit	I	C	I	A + R	C
Creëren van randvoorwaarden	I	I	A	R	R
Verbinding staf ten behoeve van kwaliteit van het onderwijs	I	C	A	C*	R

C* = Raadplegen in beleidsgroep

De directeur heeft in de beleidsgroep een raadplegende rol: meedenken, adviseren en meebewegen bij besluitvorming.

Legenda RACI

Responsible

(uitvoerend)
Degene die het werk uitvoert.

Accountable

(eindverantwoordelijk)
Degene die eindverantwoordelijk is voor het resultaat.

Consulted

(raadplegen)
Betrokkenen die meedenken of adviseren.

Informed

(informeren)
Betrokkenen die op de hoogte worden gehouden.

Figuur 8 RACI-overzicht t.a.v. onderwijskwaliteit

7.4.1 De tandem: (adjunct-)directeur en kwaliteitscoördinator

Binnen de school vormt de samenwerking tussen (adjunct-)directeur en kwaliteitscoördinator een belangrijke motor voor de ontwikkeling van onderwijskwaliteit.

7.4.1.1 De directeur

De directeur is integraal verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de school en stuurt visiegericht op onderwijskwaliteit, resultaten en de ontwikkeling van professionals. Hij/zij werkt doelgericht en cyclisch aan schoolontwikkeling, waarbij inzichten uit data en onderzoek (evidence-informed) worden benut om het onderwijs continu te verbeteren.

De kwaliteitscoördinator vervult drie rollen: leercoördinator, trendanalist en zorgregisseur. Vanuit deze rollen versterkt de kwaliteitscoördinator het handelen in de klas, analyseert ontwikkelingen en stuurt op planmatige schoolontwikkeling, waarbij de professionele dialoog centraal staat.

Samen vormen zij een tandem waarin koers bepalen en duiden elkaar versterken.

In het handelen van de directeur komen de leiderschapspraktijken zoals beschreven in de functiebeschrijving (2025) van Groeisaam samen.

De directeur heeft de focus op:

- Het richting geven aan de schoolontwikkeling vanuit een heldere en gedeelde visie;
- Het sturen op de kwaliteit van het onderwijs, met nadruk op het pedagogisch-didactisch handelen en het leren van leerlingen;

- Het planmatig en cyclisch werken aan verbetering, op basis van data, analyses en inzichten uit onderzoek;
- Het ontwikkelen van professionals en het versterken van hun handelingsrepertoire;
- Het versterken van de kwaliteitscultuur, samenwerking en het eigenaarschap binnen het team;
- Het ontwikkelen en inrichten van de organisatie, zodat deze ondersteunend is aan goed en inclusief onderwijs;

De directeur werkt daarbij nauw samen met het team, de intern begeleider/kwaliteitscoördinator en de staf en draagt zorg voor samenhang tussen visie, beleid, uitvoering en resultaten.

Binnen sommige scholen wordt gewerkt met een managementteam (MT), bijvoorbeeld bestaande uit een adjunct-directeur of andere functionarissen met een coördinerende rol. De samenstelling en invulling van het MT kan per school verschillen. De directeur blijft hierbij integraal verantwoordelijk voor de school en de onderwijskwaliteit.

7.4.1.2 *De kwaliteitscoördinator*

In samenwerking met de directeur creëert de kwaliteitscoördinator een professionele kwaliteitscultuur. Deze samenwerking vormt een krachtige tandem, waarin richting, ruimte, relatie en resultaat samenkomen in het dagelijks werken aan onderwijskwaliteit.

De kwaliteitscoördinator richt zich daarbij op het versterken van de onderwijskwaliteit vanuit drie samenhangende rollen: leercoördinator, trendanalist en zorgregisseur. Deze rollen vormen de basis voor het handelen en komen tot uiting in de volgende taken:

- Het analyseren en duiden van gegevens over de ontwikkeling van leerlingen en het onderwijs;
- Het ondersteunen van leraren bij de ontwikkeling van hun pedagogisch-didactisch handelen;
- Het verbinden van inzichten uit onderzoek en praktijk met de onderwijsontwikkeling;
- Het kritisch toetsen of ambities en doelen aansluiten bij de kenmerken van de leerlingpopulatie en de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen;
- Het afstemmen en coördineren van de ondersteuning voor leerlingen.

7.4.1.3 *De adjunct-directeur*

Binnen sommige scholen werkt de directeur samen met een adjunct-directeur. De adjunct-directeur geeft leiding aan een deel van de school of een specifieke portefeuille en draagt bij aan de ontwikkeling van onderwijskwaliteit.

De adjunct-directeur werkt binnen de kaders van de directeur en is verantwoordelijk voor de uitvoering, coördinatie en doorontwikkeling van beleid op onderdelen van de school. Dit kan betrekking hebben op onderwijs, kwaliteitszorg, ondersteuning of bedrijfsvoering.

De adjunct-directeur:

- Draagt bij aan de ontwikkeling en uitvoering van schoolbeleid en schoolontwikkeling;
- Analyseert resultaten en ontwikkelingen en vertaalt deze naar verbetervoorstellen;
- Stuurt medewerkers aan en ondersteunt hen in hun professionele ontwikkeling;
- Werkt planmatig en cyclisch aan onderwijsverbetering, evidence-informed;
- Bewaakt de kwaliteit van het onderwijs binnen het eigen aandachtsgebied;
- Vervangt de directeur bij afwezigheid.

De directeur blijft integraal eindverantwoordelijk voor de school. De taakverdeling tussen directeur en adjunct-directeur wordt vastgelegd binnen de school en sluit aan bij de ontwikkelfase en organisatie van de school.

7.4.2 *De rol van de leraar*

De kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen is van groot belang voor het leren en de ontwikkeling van leerlingen. Leraren voeren het onderwijs uit, volgen de ontwikkeling van leerlingen, stemmen hun onderwijs af op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen en reflecteren op hun eigen handelen.

Binnen Groeisaam werken leraren vanuit een herkenbare en samenhangende aanpak, waarbij de Schijf van Vijf voor goed onderwijs richtinggevend is. Dit is zichtbaar in doelgerichte lessen met een positief leerklimaat, hoge en realistische verwachtingen, effectieve instructie en feedback en doelgerichte differentiatie.

Binnen de kwaliteitscyclus betekent dit dat leraren:

- Het onderwijs doelgericht uitvoeren en verder ontwikkelen, gebaseerd op inzichten uit onderzoek en hun dagelijkse praktijk (evidence-informed werken);
- De ontwikkeling van leerlingen systematisch volgen, analyseren en vertalen naar hun handelen in de klas, passend binnen de cyclus van data, duiden, doelen en doen;
- Signalen uit de praktijk benutten om het onderwijs continu te verbeteren;
- Resultaten bespreken en duiden in de professionele dialoog;
- Samen werken aan het versterken van het pedagogisch-didactisch handelen, in lijn met de Schijf van Vijf.

Professionele dialoog, reflectie en gezamenlijke verantwoordelijkheid vormen hierbij een belangrijk uitgangspunt. Leraren hebben vertrouwen in hun eigen professionele handelen en in de gezamenlijke kracht van het team om verschil te maken voor leerlingen. Dit professionele vertrouwen – ook wel aangeduid als *teacher efficacy* – draagt bij aan hoge verwachtingen en aan het gericht verbeteren van het onderwijs.

7.4.3 De rol van leraren met een ontwikkelopdracht (LC)

Binnen Groeisaam vervullen sommige leraren een rol in de ontwikkeling van het onderwijs. Leraren in de LC-functie nemen een voortrekkersrol bij onderwijsontwikkeling en schoolverbetering. Daarbij kunnen zij een specifiek specialisme of aandachtsgebied hebben.

Zij:

- Zijn trekker van verbeter- en/of ontwikkeltrajecten binnen de school;
- Vertalen nieuwe inzichten en ontwikkelingen naar de onderwijspraktijk en werken daarbij evidence-informed;
- Begeleiden collega's bij de ontwikkeling van hun pedagogisch-didactisch handelen;
- Leveren bijdragen aan school- en soms ook bovenschoolse onderwijsontwikkeling;
- Stimuleren een onderzoekende houding binnen het team en dragen bij aan het onderbouwd verbeteren van het onderwijs.

7.4.4 De rol van onderwijsondersteuners

Naast leraren dragen ook andere professionals binnen de school bij aan de kwaliteit van het onderwijs. Onderwijsassistenten, leraarondersteuners, vakleerkrachten en andere professionals ondersteunen het leerproces van leerlingen en leveren vanuit hun rol signalen en inzichten uit de praktijk.

Zij dragen bij aan een veilige en goed georganiseerde leeromgeving en ondersteunen de uitvoering van het onderwijs. Hun observaties en ervaringen vormen waardevolle input voor de professionele dialoog en voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs.

Samen met leraren, directeur en kwaliteitscoördinator vormen zij het professionele team dat werkt aan de kwaliteit van het onderwijs.

7.4.5 De rol van de staf

De staf ondersteunt scholen en bestuur bij de ontwikkeling van beleid, de verbetering en borging van het onderwijs. Daarbij werkt de staf integraal samen over de verschillende domeinen heen, zodat ondersteuning voor scholen samenhangend en afgestemd wordt aangeboden. De staf vervult een adviserende, verbindende en signalerende rol op organisatieniveau en draagt bij aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid.

Dit betekent dat de staf:

- Scholen en adviseert, ondersteunt en initieert op het gebied van onderwijskwaliteit, analyses, expertise en beleidsontwikkeling;
- Ontwikkelingen in onderwijs, maatschappij en wet- en regelgeving vertaalt naar strategische keuzes en beleid;
- Directeuren spiegelt, adviseert en begeleidt bij vraagstukken;
- Procesregie voert op de ontwikkeling en uitvoering van bovenschools beleid en kwaliteitszorg;
- Verbinding legt tussen scholen en organisatieniveau en samenhang bewaakt in beleid en uitvoering;
- Bovenschools signalen ophaalt, analyseert en agendeert en deze vertaalt naar verbeteracties;
- Kwaliteitsgesprekken voert met de scholen;
- Projecten initieert en aanstuurt die bijdragen aan de versterking en vernieuwing van het onderwijs;
- Verbinding onderhoudt met externe partners en ontwikkelingen vertaalt naar de organisatie.

Binnen deze rol is sprake van wederkerigheid. De staf ondersteunt niet alleen, maar haalt ook actief informatie op uit de scholen. Dit betreft onder andere ervaringen uit de praktijk, good practices en signalen over wat werkt en wat nodig is. Deze inzichten worden benut om beleid verder te versterken, te verbinden en te delen binnen de organisatie.

De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het onderwijs ligt primair bij de (adjunct-)directeuren en teams. De staf draagt hieraan bij door richting te geven, samenhang te bewaken en de ontwikkeling op organisatieniveau te versterken.

7.4.6 De rol van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor de koers van de organisatie, de organisatieontwikkeling en voor het bewaken en versterken van de kwaliteit van het onderwijs binnen Groeisaam. Het bestuur geeft richting, houdt zicht op de ontwikkeling van scholen en stuurt waar nodig bij.

Het bestuur:

- Stelt kaders en ambities voor onderwijskwaliteit, onder andere via het Groeiplan en het bovenschools jaarplan;
- Volgt de ontwikkeling van scholen op basis van analyses, rapportages en signalen uit de organisatie;
- Voert structureel het gesprek met directeuren over de kwaliteit van het onderwijs en de voortgang van ambities, onder andere in kwaliteitsgesprekken en bilaterale overleggen;
- Het bestuur structureel aandacht heeft voor de ontwikkeling en het functioneren van de directeur, onder andere via de gesprekkencyclus en periodieke gesprekken;
- Bewaakt de samenhang tussen schoolniveau en organisatieniveau en stuurt op een gezamenlijke kwaliteitsontwikkeling;
- Zorgt voor afstemming tussen onderwijsinhoud, personeel en middelen, onder andere via de planning- en controlcyclus;
- Stuurt op basis van vertrouwen en professionele dialoog, met ruimte voor scholen om eigen keuzes te maken binnen de gestelde kaders;
- Grijpt in wanneer de kwaliteit onder druk staat, door het intensiveren van gesprekken, het inzetten van gerichte ondersteuning of het nemen van bestuurlijke maatregelen.

Daarbij balanceert het bestuur tussen ruimte geven aan scholen en richting geven aan de organisatie. Het bestuur stuurt op basis van vertrouwen en professionele dialoog, met ruimte voor scholen om eigen keuzes te maken binnen de gestelde kaders en met oog voor de context van iedere school.

7.4.7 Intern toezicht

De Raad van Toezicht van Groeisaam ziet toe op het functioneren van het bestuur en het sturen van het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs binnen Groeisaam. De Raad beoordeelt of het bestuur zorgt voor deugdelijk kwaliteitsbeleid, deugdelijke kwaliteitszorg en financieel beheer en of de organisatie voldoende zicht heeft op de ontwikkeling van het onderwijs.

8 Samenwerking en verbinding

8.1 Interne samenwerking

Binnen Groeisaam zien wij onderwijskwaliteit niet als een verantwoordelijkheid van individuele scholen of professionals alleen. Het realiseren en versterken van goed onderwijs vraagt om samenwerking en verbinding op verschillende niveaus binnen de organisatie.

Deze samenwerking wordt zichtbaar in de kwaliteit van het onderwijs en in de ontwikkeling van leerlingen. Door samen te reflecteren op resultaten, gegevens te duiden en ervaringen uit te wisselen, ontstaat een gedeeld beeld van wat werkt en wat verdere ontwikkeling vraagt.

In de handreiking [*Duurzaam grip op onderwijskwaliteit*](#) van de PO-Raad wordt deze samenwerking beschreven als sociaal kapitaal. Sociaal kapitaal verwijst naar de kwaliteit van relaties binnen een organisatie: de mate waarin professionals kennis delen, elkaar ondersteunen en samen reflecteren op de ontwikkeling van het onderwijs. Wanneer deze samenwerking sterk is, ontstaat een cultuur waarin leren, verbeteren en ontwikkelen vanzelfsprekend worden.

Wij geven samenwerking vorm vanuit de vier R'en: relatie, richting, ruimte en resultaat. Deze principes bieden houvast in hoe wij samenwerken aan onderwijskwaliteit en komen op verschillende plekken in dit kwaliteitsbeleid terug.

Samenwerking krijgt binnen Groeisaam concreet vorm in de dagelijkse praktijk en in gezamenlijke momenten van reflectie en dialoog, zoals kwaliteitsgesprekken en overlegmomenten. Hier wordt gekeken naar de ontwikkeling van het onderwijs en wat nodig is om deze verder te versterken.

8.2 Samenwerking met betrokkenen binnen en buiten Groeisaam

Het werken aan onderwijskwaliteit gebeurt in voortdurende dialoog met verschillende betrokkenen binnen en buiten de organisatie. Leerlingen en ouders zijn hierin belangrijke partners. We betrekken hen actief bij het onderwijs en de ontwikkeling daarvan, luisteren naar hun ervaringen en gebruiken deze inzichten om het onderwijs verder te versterken.

De medezeggenschap speelt hierin een belangrijke rol, zowel op school- als organisatieniveau. De medezeggenschapsraden (MR'en) op de scholen denken mee over het schoolbeleid en de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit binnen de eigen school. Op organisatieniveau vervult de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) een vergelijkbare rol voor bovenschools beleid en ontwikkelingen. Door deze betrokkenheid ontstaat ruimte voor reflectie en tegenspraak, wat bijdraagt aan zorgvuldige besluitvorming en het versterken van de onderwijskwaliteit.

Ook de Raad van Toezicht speelt een belangrijke rol in het waarborgen van kwaliteit. De Raad van Toezicht ziet toe op het functioneren van het bestuur en op de wijze waarop het bestuur stuurt op onderwijskwaliteit. In gesprekken tussen bestuur en Raad van Toezicht wordt regelmatig stilgestaan bij de voortgang van de onderwijskwaliteit en de realisatie van de strategische doelen. De RvT-commissie Onderwijs en Kwaliteit voert hierover vier keer per jaar een gesprek met bestuur en staf.

Daarnaast werken scholen binnen Groeisaam samen met externe partners, zoals kinderopvangorganisaties, samenwerkingsverband, gemeenten en andere maatschappelijke organisaties. Deze samenwerking draagt bij aan een goede aansluiting tussen opvang, onderwijs en ondersteuning voor kinderen. Door samen te werken met partners in de omgeving ontstaat een breder perspectief op de ontwikkeling van kinderen en kan het onderwijs beter aansluiten bij hun behoeften en de context waarin zij opgroeien.

Het bestuur en de staf van de afdeling onderwijskwaliteit voeren jaarlijks een bestuursgesprek met de Inspectie van het Onderwijs. In dit gesprek bespreken we de onderwijskwaliteit binnen Groeisaam, zowel op organisatieniveau als op het niveau van afzonderlijke scholen.

We duiden de kwaliteit van scholen aan de hand van drie kwaliteitsprofielen: basisprofiel, ambitiegericht profiel en risicoprofiel. Dit helpt om een gezamenlijk en scherp beeld te vormen van waar scholen staan en wat nodig is in verdere ontwikkeling of ondersteuning.

In het gesprek vergelijken we ons beeld met dat van de inspectie en gaan we in op trends, prognoses en de werking van ons kwaliteitsbeleid. Zo versterken we de gezamenlijke duiding en blijven we gericht werken aan de ontwikkeling van onderwijskwaliteit.

Op deze manier krijgt samenwerking en verbinding binnen en buiten de organisatie betekenis en wordt onderwijskwaliteit versterkt in samenhang met de omgeving waarin scholen functioneren.

9 Sturen op onderwijskwaliteit en omgaan met risico's

9.1 Preventief sturen

Binnen Groeisaam staat preventief en proactief sturen op onderwijskwaliteit centraal. Door trends in resultaten, interne en externe audits, personeelsgegevens en andere indicatoren te analyseren wordt eerder gesignaleerd wanneer ontwikkelingen aandacht vragen.

De directeur is hierbij primair verantwoordelijk voor het volgen van de ontwikkeling van de eigen school en het tijdig signaleren van mogelijke risico's. Staffleden afdeling onderwijskwaliteit ondersteunen bij het analyseren en duiden van deze gegevens en voeren hierover het gesprek met de school. Het bestuur volgt deze ontwikkelingen op hoofdlijnen en stuurt waar nodig bij.

Daarbij wordt steeds meer gewerkt met prognoses van onderwijsresultaten en leerlingontwikkeling. Met behulp van dit instrument worden resultaten en trends zichtbaar gemaakt en kunnen scholen drie jaar vooruitkijken naar de verwachte ontwikkeling van groepen en leerlingen.

Door deze gegevens gezamenlijk te analyseren op schoolniveau en binnen het directieoverleg ontstaat een beter beeld van mogelijke risico's in de komende drie jaren. Zo leren scholen met en van elkaar, kan eerder worden bijgestuurd en kan ondersteuning worden georganiseerd.

9.2 Werken met kwaliteitsprofielen

Binnen Groeisaam werken we met kwaliteitsprofielen. Deze profielen helpen om passend, situationeel en ontwikkelingsgericht te sturen op onderwijskwaliteit.

De kwaliteitsprofielen maken zichtbaar:

- welke signalen en indicatoren zichtbaar zijn;
- welke mate van sturing, monitoring en ondersteuning passend is;
- en welke rol school, staf en bestuur hierin vervullen.

Het profiel ondersteunt de professionele dialoog over kwaliteit, ontwikkeling en passende ondersteuning. De profielen zijn geen beoordeling of vast label van een school. Een profiel kan veranderen door ontwikkelingen in de praktijk, verbeteringen of veranderende omstandigheden.

De kwaliteitsprofielen sluiten aan bij de standaarden van het onderzoekskader van de inspectie, waarin het systematisch volgen, verbeteren, sturen en verantwoorden van onderwijskwaliteit centraal staat. De profielen ondersteunen het gezamenlijke gesprek over kwaliteit, ontwikkeling, ondersteuning en bestuurlijke sturing binnen Groeisaam. Daarbij vormt de in bijlage 1 uitgewerkte basiskwaliteit en ambitie van Groeisaam een belangrijke inhoudelijke onderlegger.

Binnen Groeisaam onderscheiden we drie kwaliteitsprofielen:

1. het basisprofiel;
2. het ambitiegericht profiel;

3. het risicoprofiel.

Binnen het basisprofiel behoren scholen waarbij de basis stabiel op orde is en waarbij de basis op orde is, maar waar enkele aandachtspunten zijn.

In onderstaande visual is weergegeven:

- hoe kwaliteitsprofielen tot stand komen;
- welke indicatoren en signalen worden meegenomen;
- welke risico's zichtbaar kunnen zijn op de cruciale standaarden OP2, OP3, VS1 en OR1;
- en wat de profielen betekenen voor monitoring, ondersteuning en sturing binnen Groeisaam.

Figuur 9 Kwaliteitsprofielen Groeisaam

9.3 Situationeel sturen en passende ondersteuning

De manier van sturen sluit binnen Groeisaam aan bij het kwaliteitsprofiel, de ontwikkelfase van de school en de aard van de ondersteuningsvraag. Daarbij werken we vanuit het principe van situationeel sturen: de mate van ondersteuning, monitoring en sturing wordt afgestemd op wat een school nodig heeft om de onderwijskwaliteit duurzaam te versterken.

Bij scholen met een basisprofiel ligt de nadruk op de reguliere kwaliteitscyclus, professionele ruimte en cyclische monitoring via de kwaliteitskalender, kwaliteitsgesprekken en zelfevaluaties.

Bij scholen met een ambitiegericht profiel ontstaat meer ruimte voor innovatie, verdieping, kennisdeling en organisatiebrede ontwikkeling. Deze scholen kunnen een voorbeeld- of expertrol vervullen binnen Groeisaam en dragen actief bij aan organisatiebreed leren.

Wanneer signalen structureel wijzen op risico's voor de onderwijskwaliteit, wordt een school aangemerkt als school met een risicoprofiel en start een intensiever verbeter- en ondersteuningstraject. In dat geval worden de monitoring, begeleiding en sturing geïntensiveerd.

De duiding van signalen vindt plaats binnen de kwaliteitsstructuur van Groeisaam. De directeur reflecteert vanuit de schoolzelfevaluatie op de ontwikkeling van de school en op het kwaliteitsprofiel dat daarbij passend is. In professionele dialoog met staf en bestuur wordt vervolgens gezamenlijk gekeken naar de samenhang tussen signalen, de context van de school en mogelijke risico's op de kernstandaarden OP2, OP3, VS1 en OR1. Op basis daarvan worden passende vervolgstappen, ondersteuning en monitoring afgestemd.

Samen met de school wordt een verbeterplan opgesteld. In dit plan worden:

- de analyse van de situatie;
- de doelen voor verbetering;
- de benodigde acties;
- de inzet van ondersteuning;
- en de wijze van monitoring vastgelegd.

Het verbeterplan wordt uitgewerkt in deelplannen met een looptijd van ongeveer tien weken. Dit sluit aan bij de bredere werkwijze binnen Groeisaam, waarin cyclisch werken centraal staat en ontwikkeling voortdurend wordt gevolgd, geëvalueerd en bijgesteld. Aan het einde van iedere periode evalueert de directeur de voortgang van het deelplan schriftelijk.

Tijdens de uitvoering van het verbeterplan wordt de ondersteuning vanuit staf en bestuur geïntensiveerd bij de risicoschool. De school wordt actief begeleid en ondersteund bij het versterken van de onderwijskwaliteit.

Daarbij kan onder andere sprake zijn van:

- aanvullende kwaliteitsgesprekken;
- gerichte analyses en interventies;
- intensievere monitoring van opbrengsten en processen;
- ondersteuning op pedagogisch-didactisch handelen;
- ondersteuning bij kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur;
- inzet van specifieke expertise vanuit staf of externe partners;
- audits of externe visitaties.

De voortgang wordt structureel gevolgd in monitorgesprekken tussen directeur, staf en bestuur. Hierbij worden de ontwikkeling van het onderwijs, de voortgang van doelen, prognoses, analyses en evaluaties gezamenlijk besproken en geduid.

Indien nodig kan een school met een risicoprofiel voorrang krijgen bij vacatures, vervangingen of aanvullende ondersteuning. Ook kan besloten worden extra middelen of expertise gericht in te zetten om de kwaliteit van het onderwijs duurzaam te herstellen en te versterken.

De ondersteuning binnen een risicoprofiel is altijd gericht op ontwikkeling, herstel van kwaliteit, versterking van eigenaarschap en het duurzaam borgen van goed onderwijs voor leerlingen.

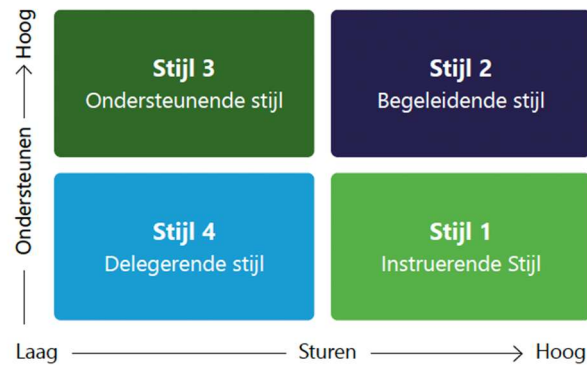
9.4 Situationeel sturen: passende sturing bij de ontwikkeling van scholen

Binnen Groeisaam wordt gewerkt vanuit situationeel sturen. Dit betekent dat de mate van sturing, ondersteuning en professionele ruimte steeds wordt afgestemd op:

- de ontwikkelfase van de school;
- de aard en ernst van signalen;
- de context van de school;
- en de kenmerken van de leerlingpopulatie.

Situationeel sturen vraagt om een voortdurende afweging tussen ruimte en richting. Wanneer scholen stabiele kwaliteit laten zien en de basiskwaliteit duurzaam op orde is, ligt de nadruk op professionele ruimte, eigenaarschap en ontwikkeling. Scholen krijgen ruimte om binnen de gezamenlijke kaders eigen keuzes te maken en ambities verder vorm te geven.

Wanneer signalen zichtbaar worden dat de kwaliteit onder druk staat, wordt de sturing intensiever en meer richtinggevend. In die situaties worden monitoring, ondersteuning en kwaliteitsgesprekken geïntensiveerd en zijn staf en bestuur nadrukkelijker betrokken bij de ontwikkeling van de school.

Figuur 10 Situationeel sturingsmodel (Duurzaam grip op onderwijskwaliteit, PO-Raad 2025).

Het bestuur kiest daarbij bewust voor nabijheid en verbinding met het primaire proces. Ontwikkelingen binnen scholen worden actief gevolgd en besproken, waarbij steeds wordt gekeken wat nodig is om de onderwijskwaliteit duurzaam te versterken.

De gekozen sturingsstijl is altijd gericht op:

- Het versterken van het pedagogisch-didactisch handelen;
- Het ontwikkelen van leiderschap op alle niveaus;
- Het versterken van de kwaliteitscultuur;
- Het realiseren van goed onderwijs voor leerlingen.

De gekozen sturingsstijl hangt samen met het kwaliteitsprofiel van de school. Bij scholen binnen het basisprofiel ligt de nadruk op begeleiden, borgen en monitoren. Binnen het ambitiegericht profiel past een sturingsstijl die gericht is op coachen, stimuleren, faciliteren en ruimte geven aan ontwikkeling. Wanneer sprake is van een risicoprofiel, wordt de sturing meer richtinggevend en intensiever, waarbij sturen, instrueren, begrenzen en herstelgericht ondersteunen centraal staan.

9.5 Organisatiebreed leren en borgen

Binnen Groeisaam benaderen we signalen over onderwijskwaliteit als vertrekpunt voor systematisch leren en gericht verbeteren. Inzichten uit kwaliteitsgesprekken, monitoring, verbetertrajecten en schoolontwikkelingen worden binnen de organisatie gedeeld en besproken, onder andere in het groeiberaad.

Door ontwikkelingen in samenhang te bekijken, ontstaat zicht op gezamenlijke ontwikkelvragen, trends en ondersteuningsbehoeften. Deze inzichten worden benut voor professionalisering, beleidsontwikkeling en het versterken van de kwaliteitscultuur binnen Groeisaam.

Op deze manier blijft werken aan onderwijskwaliteit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen, staf en bestuur.

10 Leren en professionaliseren

Binnen Groeisaam is de ontwikkeling van professionals direct verbonden met de kwaliteit van onderwijs. Goed onderwijs vraagt om professionals die blijven leren, reflecteren op hun handelen en samenwerken aan verbetering. Professionalisering is daarom onderdeel van de kwaliteitscyclus

Groeisaam organiseert professionalisering op verschillende niveaus, onder andere via de Groeisaamacademie, professionele netwerken, praktijkgericht onderzoek (de zogenaamde Primoraten) en begeleiding van startende professionals.

10.1 Professionalisering als onderdeel van de kwaliteitscyclus

Ontwikkelvragen ontstaan vanuit de praktijk: analyses van leerlingresultaten, kwaliteitsgesprekken en ontwikkelingen binnen teams en scholen. Deze worden vertaald naar gerichte professionalisering.

Zo ontstaat samenhang tussen de ontwikkeling van professionals, schoolontwikkeling en de ambities van de organisatie.

10.2 De Groeisaamacademie

De Groeisaamacademie bundelt en organiseert het professionaliseringsaanbod binnen Groeisaam. Binnen de academie komen verschillende vormen van leren samen, zoals:

- Basisaanbod voor professionals
- Begeleiding van startende professionals
- Trainingen en bijeenkomsten
- E-learning
- Kennisdeling tussen professionals
- Professionele netwerken

De academie zorgt voor samenhang en toegankelijkheid van het aanbod.

10.3 Professionele netwerken en expertiseontwikkeling

Binnen Groeisaam werken professionals samen in netwerken rond inhoudelijke thema's, zoals taal, rekenen, gedrag, ondersteuning en kwaliteit.

Deze netwerken dragen bij aan:

- kennisdeling tussen scholen;
- gezamenlijke professionalisering;
- het versterken van eigenaarschap;
- en het ontwikkelen van een gezamenlijke kwaliteitscultuur.

Binnen de netwerken worden praktijkervaringen, ontwikkelvragen en onderwijsinhoudelijke vraagstukken besproken. Professionals leren van en met elkaar, delen effectieve aanpakken en ontwikkelen gezamenlijk nieuwe inzichten voor de praktijk.

Ook wordt expertise vanuit het speciaal basisonderwijs actief benut en gedeeld binnen de organisatie. Daarmee versterken we de verbinding tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs en benutten we aanwezige expertise zo breed mogelijk binnen Groeisaam.

De netwerken leveren daarnaast input voor organisatiebrede ontwikkeling, professionalisering en beleidsvorming.

10.4 Praktijkonderzoek, kennisontwikkeling en kennisbenutting

Binnen Groeisaam stimuleren we een onderzoekende en lerende houding op alle niveaus van de organisatie. We vinden het belangrijk dat keuzes in onderwijs en schoolontwikkeling worden onderbouwd vanuit:

- data en analyses;

- inzichten uit onderzoek;
- professionele expertise;
- en ervaringen uit de praktijk.

Groeisaam ontwikkelt zich tot een kennisgerichte en kennisintensieve organisatie, waarin kennis over onderwijs en schoolontwikkeling structureel van binnenuit wordt ontwikkeld, gedeeld en benut. Kennisontwikkeling, kennisdeling en kennisbenutting zijn daarbij onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Binnen Groeisaam spelen primoren en primoraten een belangrijke rol in deze ontwikkeling. Primoren ontwikkelen vanuit praktijkonderzoek en een evidence-informed aanpak kennis, producten en werkwijzen die bijdragen aan duurzame verbetering van het onderwijs. De opbrengsten worden gedeeld binnen de organisatie en vertaald naar de praktijk van scholen, passend bij de leerlingpopulatie en ontwikkeldoelen van de school.

Kennisdeling vindt plaats binnen netwerken, de Groeisaamacademie en ontwikkeltrajecten tussen scholen. Daarbij worden ervaringen gedeeld, vraagstukken besproken en good practices uitgewisseld. Ook expertise vanuit het speciaal basisonderwijs wordt actief benut en gedeeld binnen de organisatie.

Bij de toepassing van nieuwe kennis staat schoolontwikkeling centraal. Primoren werken daarbij samen met schoolleiders, LC-leraren en intern begeleiders/kwaliteitscoördinatoren om teams mee te nemen in onderwijsontwikkeling en om nieuwe inzichten duurzaam te implementeren in de praktijk.

Op deze manier werkt Groeisaam toe naar een organisatie waarin expertise duurzaam wordt opgebouwd en benut en waarin externe inkoop van kennis waar mogelijk wordt vervangen door eigen expertise en vakmanschap.

10.5 Ontwikkeling van professionals

Professionalisering vindt plaats in verschillende fasen van de loopbaan en sluit aan bij de ontwikkeling van de professional en de schoolorganisatie.

Startende leraren worden binnen Groeisaam gedurende de eerste vier jaar begeleid door Groeisaamcoaches. Deze begeleiding bestaat onder andere uit coaching, intervisie en ondersteuning in het versterken van het pedagogisch-didactisch handelen. Voor meer ervaren leraren en voor leraren die nieuw instromen binnen Groeisaam is eveneens coaching mogelijk. Deze begeleiding vindt altijd plaats in afstemming met de schoolleider.

Daarnaast is er ruimte voor verdere professionele ontwikkeling, onder andere via kweekvijvers, scholing en ontwikkeltrajecten. Groeisaam werkt er tevens aan om begeleiding en coaching verder uit te breiden naar onderwijsassistenten, leraarondersteuners en intern begeleiders/kwaliteitscoördinatoren.

De afdeling Begeleiding en Professionalisering zorgt voor samenhang en afstemming tussen deze initiatieven.

10.6 Samenhang en afstemming

Professionalisering vindt plaats op zowel school- als organisatieniveau.

Op schoolniveau werken teams aan gezamenlijke ontwikkelthema's, bijvoorbeeld via teamscholing, gericht op het versterken van het pedagogisch-didactisch handelen en het realiseren van schooldoelen.

Op organisatieniveau worden bovenschoolse thema's opgepakt, zoals de basisvaardigheden, inclusie of kwaliteitszorg. Hierbij wordt professionalisering ingezet om gezamenlijke ambities te realiseren en kennis te delen tussen scholen.

De afstemming tussen deze niveaus zorgt ervoor dat professionalisering doelgericht en samenhangend wordt ingezet en direct bijdraagt aan de ontwikkeling van het onderwijs.

11 Slot: werken aan duurzaam grip op onderwijskwaliteit

Met dit beleid onderwijskwaliteit beschrijft Groeisaam hoe scholen, staf en bestuur samen werken aan de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkeling van leerlingen. Daarbij staan samenhang, professionele dialoog, cyclisch werken en het versterken van onderwijskwaliteit centraal.

Hoewel dit document primair gericht is op onderwijskwaliteit, is in de kwaliteitskalender bewust samenhang aangebracht met andere beleidsterreinen, zoals personeelsontwikkeling, financiën, ondersteuning, veiligheid en bedrijfsvoering.

De komende jaren wil Groeisaam verder groeien naar een meer integrale kwaliteitsstructuur, waarin ook andere domeinen werken vanuit een eigen kwaliteitsdocument en kwaliteitscyclus. Daarbij is overlap tussen beleidsterreinen niet alleen onvermijdelijk, maar juist helpend om vanuit een gezamenlijke richting te werken.

De RACI-structuur ondersteunt hierbij de verdeling van rollen, verantwoordelijkheden en eigenaarschap binnen de organisatie.

Zo bouwen we stap voor stap verder aan een professionele kwaliteitscultuur waarin beleid, uitvoering en ontwikkeling met elkaar verbonden zijn en bijdragen aan duurzaam en betekenisvol onderwijs voor iedere leerling.

12 Bijlage 1 Uitgewerkte basiskwaliteit en ambities binnen Groeisaam

Binnen Groeisaam vormt het inspectiekader het uitgangspunt voor het beschrijven van onderwijskwaliteit. De verschillende standaarden uit het kader hangen daarbij logisch met elkaar samen.

De standaarden in het onderwijsproces (OP) beschrijven hoe het onderwijs wordt vormgegeven (Krijgen onze leerlingen goed les?). De standaarden rond veiligheid en schoolklimaat (VS) beschrijven de pedagogische basis waarin leerlingen zich ontwikkelen (Voelen onze leerlingen zich veilig?). De opbrengsten (OR) laten zien wat dit onderwijs oplevert voor leerlingen (Leren onze leerlingen genoeg?).

De standaarden rond sturing en kwaliteitszorg (SKA) beschrijven hoe scholen de kwaliteit van het onderwijs volgen, verbeteren en verantwoorden. Op bestuursniveau wordt dit aangevuld met de standaarden voor bestuur en kwaliteitszorg (BKA), waarin wordt beschreven hoe het bestuur richting geeft aan de ontwikkeling van onderwijskwaliteit binnen de organisatie.

Standaard	Inspectiestandaard	Aanvullende basiskwaliteit Groeisaam	Ambitie Groeisaam
OP0 Basisvaardigheden	Voor Nederlandse taal en rekenen-wiskunde is een doelgericht en samenhangend curriculum passend bij de leerlingenpopulatie van de school. De inhoud is dekkend voor de kerndoelen en werkt toe naar de referentieniveaus.		
	Voor burgerschap is er sprake van een doelgericht en samenhangend curriculum. Gericht op basiswaarden democratische rechtstaat; kennis, houdingen en vaardigheden. Gericht op sociale en maatschappelijke competenties die nodig zijn in een pluriforme en democratische samenleving en gerelateerde kerndoelen.		
	Het curriculum kent een logisch doorlopende opbouw van doelen en bereidt leerlingen voor op de volgende leerjaren, het vervolgonderwijs, en de samenleving.		
	Het curriculum op een sbo-school is er tevens op gericht leerlingen waar mogelijk tot het volgen van onderwijs in basisscholen of scholen voor voortgezet onderwijs te brengen.		
	De uitvoering van het curriculum is herkenbaar in de onderwijspraktijk. Wanneer een school afwijkt van de kerndoelen en referentieniveaus, wordt dit vermeld en onderbouwd in het ontwikkelingsperspectief van de leerling.		
OP1 Aanbod	Het aanbod (ook digitaal en online) is breed en op de kerndoelen gebaseerd.		Scholen werken talentgericht door leerlingen een rijk, breed en betekenisvol onderwijsaanbod te bieden dat verder gaat dan de basisvaardigheden alleen.
	Het aanbod is doelgericht, samenhangend en herkenbaar. Bovendien heeft de school de leerinhouden evenwichtig over de leerjaren verdeeld.		

	Het aanbod is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen en wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen		Dit is zichtbaar en merkbaar in een rijk curriculum, betekenisvolle leeractiviteiten, actieve betrokkenheid van leerlingen en een leeromgeving waarin leerlingen kansen krijgen om hun talenten, interesses en mogelijkheden breed te ontwikkelen.
	De school bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving.		Leerlingen worden hierdoor gestimuleerd zich te ontwikkelen op cognitief, creatief, sociaal en persoonlijk gebied, passend bij hun ontwikkeling en de wereld om hen heen. Scholen volgen en versterken deze ontwikkeling planmatig en doelgericht.
OP2 Zicht op ontwikkeling	De school volgt vanaf binnenkomst systematisch de ontwikkeling van leerlingen op alle relevante domeinen, vergelijkt deze met de verwachte ontwikkeling en waarborgt een ononderbroken ontwikkeling met aandacht voor gelijke kansen. Het verzamelen en vastleggen van informatie gebeurt zorgvuldig en systematisch, waarbij voor taal en rekenen-wiskunde gebruik wordt gemaakt van genormeerde toetsen en een leerling- en onderwijsvolgsysteem.	Scholen volgen en duiden systematisch de ontwikkeling van leerlingen met behulp van de 4D's ⁴ en handelen hier doelgericht naar in onderwijs en ondersteuning.	Alle scholen werken met de 4D's als vaste werkwijze voor signaleren, analyseren, plannen en handelen.
	Het onderwijs wordt afgestemd op onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen.		
	Wanneer de ontwikkeling van leerlingen stagneert of juist versneld verloopt, analyseert de school mogelijke oorzaken en biedt zij planmatig passende ondersteuning, begeleiding of uitdaging.		
	De school heeft hoge verwachtingen van leerlingen		
	De school biedt op een structurele manier aandacht aan het bestrijden van (taal) achterstanden.		
	De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.		
	Waar nodig werkt de school samen met externe partners om leerlingen passende ondersteuning en begeleiding te bieden.		
	De school beschrijft in de schoolgids welke extra ondersteuning beschikbaar is. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stelt de school een ontwikkelingsperspectief (OPP) op waarin doelen, ondersteuning en onderwijsafstemming planmatig zijn uitgewerkt en gevolgd. Het onderwijs is, waar mogelijk, gericht op doorstroom naar regulier onderwijs.		
	Het OPP voldoet aan de wettelijke vereisten en bevat concrete doelen en zijn sturend voor een planmatige en doelgerichte uitvoering van de extra ondersteuning.		
	De inhoud en uitvoering van het OPP wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders en de leerling geëvalueerd. Op basis van de evaluatie stelt de school de doelen of aanpak bij.		

⁴ Gebaseerd op *Opbrengstgericht werken in 4D* en Struiksmā, A. (2012), *Duiden en doen*.

	De school vervult de zorgplicht passend onderwijs. Wanneer de school de extra ondersteuning voor een leerling niet kan bieden, zoekt de school in samenwerking met de ouders en zo nodig het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek.		
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	De leraren creëren in hun lessen een (ortho-) pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat waarin leerlingen zich veilig voelen en actief betrokken zijn.	Het pedagogisch-didactisch handelen is herkenbaar in de Schijf van Vijf van Groeisaam.	Het pedagogisch-didactisch handelen is in alle scholen herkenbaar volgens de Schijf van Vijf voor effectief onderwijs. Leraren ontwikkelen zich hierin naar fase 3 (bekwaam), passend bij hun ontwikkelfase, zichtbaar in een rubric op leerkrachtniveau.
	De leraren tonen hoge verwachtingen van alle leerlingen.		
	De leraren zorgen voor een ordelijk verloop van de les en benutten de lestijd efficiënt.		
	De leraren maken het lesdoel duidelijk, monitoren het lesdoel en passen het onderwijs waar nodig aan.		
	De leraren leggen de lesstof duidelijk uit en leerlingen krijgen voldoende tijd om te oefenen met de lesstof.		
	De leraren stemmen de instructie, verwerking en het tempo van hun onderwijs af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen individuele en groepen leerlingen. De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de pedagogische en didactische behoeften van leerlingen.		
	De leraren geven de leerling gerichte feedback op hun leerproces en gemaakt werk. Zij stimuleren leerlingen om na te denken over hun eigen ontwikkeling.		
OP4 Onderwijstijd	De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijke onderwijstijd.		-
	De school stelt vast welke activiteiten onder de onderwijstijd vallen.		
	De school plant de onderwijsactiviteiten weloverwogen over het schooljaar en deze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren.		
	De school verdeelt de tijd zo over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen.		
	De school heeft beleid om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten tegen te gaan zodat ook op leerlingniveau gestreefd wordt de onderwijstijd te behalen.		
	Bij individuele leerlingen maakt de school zo nodig, volgens de wettelijke voorschriften, gebruik van de mogelijkheid om af te wijken van de verplichte onderwijstijd en/of van de mogelijkheid om een leerling een deel van de onderwijstijd door te laten brengen op een andere school.		
OP6 Afsluiting	De school bereidt de kinderen goed voor op de overgang naar het vervolgonderwijs		
	Alle leerlingen in leerjaar 8 (behoudens wettelijke uitzonderingen) maken een doorstroomtoets. De leraren nemen de toets conform de voorschriften af.		

	Wanneer uit de uitslag van de doorstroomtoets een hoger schooladvies blijkt dan het voorlopig advies, dan geeft de school een hoger definitief schooladvies. Alleen als het in het belang is van de leerling kan de school besluiten het advies niet te volgen. De school moet dit besluit motiveren.		
	De school informeert de ouders over de vorderingen van de leerling en over de informatie over de leerling die aan een ontvangende school wordt verstrekt.		
	De school hanteert een zorgvuldige procedure waarbij passend wordt geadviseerd en waaruit blijkt dat zij ernaar streeft leerlingen gelijke kansen te bieden.		
VS1 Veiligheid	De school zorgt voor sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag. De school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Agressie, geweld in elke vorm en (digitaal)pesten worden zoveel als mogelijk voorkomen. Dit geldt ook voor uitingen die strijdig zijn met de basiswaarden van de democratische rechtstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid. De school treedt zo nodig snel en adequaat op. De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen. Het beleid is gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. De school voert dit beleid ook uit. De school heeft een functionaris die aanspreekpunt is voor ouders en leerlingen als het gaat om pesten en die het beleid tegen pesten coördineert. De school monitort jaarlijks het welbevinden en de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Het instrument dat hiervoor gebruikt wordt, is een gestandaardiseerd instrument. Indien nodig worden maatregelen genomen om de situatie te verbeteren. De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast komt de school haar verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven.		De school realiseert een veiligheidsbeleving die aantoonbaar hoger ligt dan de benchmark van het meetinstrument en werkt toe naar een situatie waarin alle leerlingen en professionals zich sociaal, psychologisch en fysiek veilig voelen.
VS2 Schoolklimaat	De school bereidt de kinderen voor op het leven in de maatschappij. Ze creëert hiervoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties. In de school doen de leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving. Uitingen van leerlingen die met deze basiswaarden in strijd zijn worden gesignaleerd en gecorrigeerd.		

	Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na Het bestuur ziet erop toe dat de school zorg draagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basisvoorwaarden van de democratische rechtstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan. Aanbod en aanpak worden afgestemd op de leerlingenpopulatie en de leefwereld van de kinderen.		
OR1 Resultaten	De cognitieve eindresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie mag worden verwacht. De eindresultaten van Nederlandse taal en rekenen/wiskunde voldoen aan de gestelde norm.		Referentieniveau 1F: bestuurlijke ambitie 100% (minimumnorm 95%). Voor 2F/1S: scholen scoren boven het driejarig gemiddelde van scholen met een vergelijkbare schoolweging.
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie. De school heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken. Zij neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties van de leerlingen. De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competentie behaald heeft. De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken en brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart		
	De scholen stellen meetbare doelen voor sociale en maatschappelijke competenties, monitoren de ontwikkeling planmatig en maken de opbrengsten van het burgerschapsonderwijs inzichtelijk op groepsniveau ten behoeve van analyse en bijsturing.		
SKA1 Visie en doelen	De school heeft, als onderdeel van het stelsel kwaliteitszorg een gedragen visie, ambitie en doelen gericht op goed onderwijs die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doormaken. De schoolleiding vertaalt haar visie, ambitie en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt daarop om beoogde resultaten te behalen. De schoolleiding sluit met haar visie, doelen en ambities aan op die van haar bestuur en op de kenmerken van de leerlingpopulatie. Dit doet zij onder meer door aan te geven hoe ze rekening houdt met (taal)achterstanden, de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap en specifieke leerbehoeften om bij te dragen aan gelijke kansen voor leerlingen.	Scholen werken planmatig en cyclisch vanuit de 4D-cyclus van data, duiden, doelen en doen.	Scholen signaleren ontwikkelingen, risico's en ondersteuningsbehoeften tijdig en handelen hier preventief en doelgericht naar.

	De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap; Resultaten van eerdere evaluaties, interne en externe dialoog zijn zichtbaar in de doelen van onderwijskundig beleid. De schoolleiding richt de voorwaarden in om onderwijskundige doelen te halen, waaronder personeelsbeleid en organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk.		
SKA2 Kwaliteitscultuur	De schoolleiding zorgt voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. De school realiseert de doelen voor goed onderwijs die voortkomen uit haar visie en ambities. Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. De schoolleiding en het (bevoegd) onderwijspersoneel geven samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg zodat de school als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Waar nodig stuurt de schoolleiding tussentijds bij; De schoolleiding vertoont onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn en zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen te realiseren onder meer op het gebied van basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap. De schoolleiding zorgt dat de deskundigheidsbevordering van personeel binnen de gestelde doelen gestalte krijgt. Leraren oefenen daarbij de eigen verantwoordelijkheid bij het inrichten van hun onderwijs uit. De school geeft uitvoering aan het ondersteuningsaanbod van de school. De school werkt samen met andere scholen, het samenwerkingsverband en andere organisaties, zodat geen kind tussen wal en schip valt.	Scholen werken planmatig en cyclisch aan onderwijskwaliteit en gebruiken data, reflectie en dialoog om gericht te verbeteren. Rollen en verantwoordelijkheden zijn helder belegd en de kwaliteitscyclus is zichtbaar en samenhangend op alle niveaus. Scholen werken evidence-informed en gebruiken data, evaluaties, onderzoek en praktijkervaringen om het onderwijs gericht te versterken.	Onderwijskundig leiderschap⁵ is zichtbaar in alle lagen van de school. Teams werken vanuit een gezamenlijke kwaliteitscyclus waarin data, reflectie, professionele dialoog en evidence-informed werken leiden tot voorspelbaar en preventief handelen op onderwijskwaliteit en ondersteuning. Het bestuur versterkt de samenhang tussen onderwijs, ondersteuning, personeelsontwikkeling, bedrijfsvoering en kwaliteitszorg door toe te werken naar een integrale kwaliteitsstructuur met gezamenlijke kwaliteitscycli.
SKA3 Verantwoording en dialoog	De schoolleiding monitort, evalueert, analyseert en beoordeelt als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd en informeert het bestuur daarover. Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de		Scholen gebruiken interne en externe signalen, feedback en samenwerking actief om ontwikkelingen tijdig te signaleren, kwaliteit te versterken en toekomstgericht te sturen op onderwijs en ondersteuning.

⁵ Onderwijskundig leiderschap is het doelgericht sturen op de kwaliteit van het onderwijs en het leren van leerlingen, door richting te geven aan onderwijsontwikkeling, professionals te ondersteunen in hun handelen en samen te werken aan voortdurende verbetering van het onderwijs.

	verdere ontwikkeling van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap.		
	De schoolleiding analyseert evaluaties en opbrengsten en vertaalt deze, samen met de inbreng van belanghebbenden, naar verbetering, bijstelling en borging van het onderwijs en de kwaliteitssturing.		
	Voor een goede overdracht en om zicht te houden op vervolgsucces van leerlingen, onderhoudt de school contacten met vervolgscholen.		
	De school betreft intern- en extern betrokkenen actief in een dialoog bij de evaluatie: team/ (G)MR/ ouders / bestuur/ leerlingen/ gemeenten.		
	De school informeert belanghebbenden minimaal een keer per jaar over doelen, werkwijze en resultaten.		
BA 1 Visie, ambities en doelen	Het bestuur heeft een visie op goed onderwijs en op de besturing daarvan.		Binnen Groeisaam zijn visie, ambities, kwaliteitszorg en onderwijspraktijk zichtbaar met elkaar verbonden. Het bestuur werkt samen met scholen vanuit een gezamenlijke kwaliteitsstructuur waarin data, analyses en dialoog helpen om ontwikkelingen, risico's en kansen te voorspellen en hier doelgericht op te anticiperen.
	De visie is concreet en passend vertaald naar ambities, doelen en daarmee samenhangend beleid.		
	Deze vertaling maakt sturing mogelijk op de kwaliteit en resultaten van het onderwijs en de voorwaarden.		
	Daartoe is een stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat het bestuur in staat stelt de basiskwaliteit en het onderwijs te waarborgen.		
	De doelen betreffen in elk geval de naleving van wettelijke eisen, waaronder de wettelijke vereisten voor onderwijsaanbod, het onderwijsleerproces en de manieren van toetsen, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap.		
	De visie, ambitie en doelen omvatten uitwerkingen en eerdere evaluatieresultaten en resultaten van interne en externe dialoog.		
	Het bestuur zorgt er met betrokkenheid van de scholen voor dat de visie, ambitie, doelen en het beleid sturend zijn voor de verbetering van het onderwijs aan leerling.		
	Scholen formuleren op hun beurt doelen die aansluiten bij wat leerlingen nodig hebben met het oog op hun doorgaande onderwijsloopbaan.		
	Het bestuur richt de voorwaarden in om de doelen te bereiken, waaronder de inzet en het beheer van de (financiële) middelen voor het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijsproces, het schoolklimaat en de resultaten.		
	Het bestuur heeft daartoe een meerjarenbegroting waarin de relatie met het beleid en de doelen duidelijk zijn toegelicht.		

	Er is voor de sturing op (financiële) kwaliteit een functionerende verantwoordelijkheidsverdeling tussen de interne toezichthouder, het bestuur en de scholen afgesproken, op basis van de geldende wet- en regelgeving.		
BKA 2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	Het bestuur geeft als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg met de scholen effectief uitvoering aan de visie en de doelen voor onderwijskwaliteit.	Bestuur, staf en scholen werken binnen de 4D-cyclus van data, duiden, doelen en doen evidence-informed en gebruiken data, onderzoek, evaluaties en praktijkervaringen doelgericht om ontwikkelingen te analyseren, onderwijskwaliteit te versterken en planmatig bij te sturen.	Bestuur, directeuren en teams werken vanuit een gezamenlijke kwaliteitscultuur waarin data, reflectie en professionele dialoog leiden tot voorspelbaar en preventief handelen. Risico's, ontwikkelkansen en ondersteuningsbehoeften worden tijdig gesignaleerd en doelgericht vertaald naar verbetering van onderwijs en ondersteuning waardoor scholen binnen de basiskwaliteit blijven functioneren.
	Aan de transparante, integere kwaliteitscultuur is zichtbaar dat deze bijdraagt aan de gestelde doelen.		
	Het bestuur bevordert een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur, zodat de doelen en ambities gerealiseerd kunnen worden.		
	Het bestuur zorgt ervoor dat het onderwijskundig leiderschap op alle niveaus herkenbaar verankerd is in de organisatie.		
	Het zorgt voor benoembaar, bevoegd en bekwaampersoneel dat in het bezit is van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).		
	Ook bevordert het bestuur dat de schoolleiding en teams gezamenlijk werken aan hun professionaliteit in relatie tot de bekwaamheidseisen en aan een verbetercultuur.		
	Binnen de kwaliteitscultuur geeft het bestuur uitvoering aan kwaliteitszorg gericht op de kwaliteit van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap, de afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband passend onderwijs en de naleving van wettelijke voorschriften.		
	Het bestuur bewaakt en bevordert dat de uitvoering in overeenstemming is met het beleid, zodat de doelen worden bereikt.		
	Het bestuur houdt zicht op de uitvoering van het beleid en op de nagestreefde verbeteringen en stuurt daarop, zo nodig, tussentijds bij.		
	De beschikbare (financiële) middelen dragen bij aan de realisatie van de door het bestuur gestelde doelen en worden doelmatig en rechtmatig aangewend.		
	Als onderdeel van zijn taak ziet de interne toezichthouder daarop toe.		
	Het bestuur voorkomt evident ondoelmatige aanwending van beschikbare (financiële) middelen.		
	Daarnaast stuurt het bestuur op effectief financieel beheer, zodat de continuïteit van het onderwijs gewaarborgd is en bekostiging rechtmatig verkregen wordt.		
	Het interne toezicht geeft voorts onafhankelijk en deugdelijk invulling aan zijn taak en wordt daarin gefaciliteerd door het uitvoerend deel van het bestuur.		

	Het bestuur zorgt voor goed functionerende medezeggenschap; het hanteert een code voor Goed Bestuur en legt in het jaarverslag verantwoording af over de afwijking van die code.		
	Het bestuur komt haar verplichtingen na omtrent de onverwijld overleg- en aangifteplicht en zorgt ervoor dat een personeelslid het bestuur van een redelijk vermoeden van een zedenmisdrif onverwijld in kennis kan stellen.		
	Als laatste zorgt het bestuur voor een doeltreffende verwerking van interne en externe signalen en klachten.		
	Het bestuur geeft als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg met de scholen effectief uitvoering aan de visie en de doelen voor onderwijskwaliteit.		
	Aan de transparante, integere kwaliteitscultuur is zichtbaar dat deze bijdraagt aan de gestelde doelen.		
BKA 3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	Het bestuur evalueert en beoordeelt als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de ambities, de doelen en het beleid worden gerealiseerd.	Het bestuur benut evaluatie, verantwoording en dialoog niet alleen om terug te kijken, maar vooral om vooruit te kijken.	
	Op deze manier krijgt het bestuur zicht op de gerealiseerde (financiële) kwaliteit en de resultaten van het onderwijs aan leerlingen.	Ontwikkelingen en trends worden gezamenlijk geanalyseerd waardoor meer zicht op kansen, risico's en benodigde interventies ontstaan voor duurzame verbetering van het onderwijs.	
	Bij de evaluatie en beoordeling van het beleid en de onderwijskwaliteit haalt het bestuur actief externe informatie op en gebruikt deze informatie bij de evaluatie en beoordeling.		
	Bij de evaluatie en beoordeling van het beleid en de onderwijskwaliteit haalt het bestuur actief externe informatie op en gebruikt deze informatie bij de evaluatie en beoordeling.		
	Op basis van de evaluatie reageert het bestuur tijdig op mogelijke kansen en bedreigingen, stelt waar nodig (verbeter)beleid op en treft passende maatregelen om de kwaliteit van het onderwijs op de scholen te borgen.		
	Het bestuur legt verantwoording af door middel van accurate, actuele en openbaar toegankelijke informatie over de gerealiseerde kwaliteit.		
	Het brengt minimaal jaarlijks verslag uit aan zijn in- en externe belanghebbenden over zijn doelen en de resultaten van de scholen.		
	De verantwoording in het jaarverslag is betrouwbaar en de (inhoud van) het jaarverslag voldoet aan de wettelijke vereisten.		
	Het bestuur verantwoordt zich daarbij ten minste over het onderwijsaanbod, het onderwijsleerproces, de manier van toetsen en het financieel beheer, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap.		

	De reflectie op de uitkomsten van de evaluatie geeft alle lagen van de organisatie, intern toezicht en de medezeggenschap voldoende inzicht in de effectiviteit van de besturing en uitvoering.		
	Het bestuur analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verantwoording.		
	Vervolgens verwerkt het bestuur deze wanneer nodig in bijstelling van ambitie zodat de opbrengst van de dialoog bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs en de sturing daarop.		
	Het bestuur organiseert ook de dialoog hierover met interne en externe belanghebbenden, waarbij in elk geval leerlingen, personeel en de interne toezichthouder zijn betrokken.		
	Het bestuur werkt bovendien actief samen met andere partijen aan doelen die het bestuurlijk belang overstijgen en de kernfuncties raken.		
	Zo komt het bestuur de afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband passend onderwijs na en verantwoordt zich hierover.		
	Het bestuur evalueert en beoordeelt als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de ambities, de doelen en het beleid worden gerealiseerd.		

13 Bijlage 2 Zelfevaluaties binnen Groeisaam

13.1 Zelfevaluatie Bestuur

Inleiding

In dit document waardeert het bestuur de eigen kwaliteit. Dit document wordt aan het einde van het kalenderjaar Ingevuld. Deze zelfevaluatie ondersteunt het bestuur bij het systematisch reflecteren op bestuurlijke kwaliteit, kwaliteitszorg en ambitie.

De kwaliteitsgebieden en standaarden binnen deze zelfevaluatie corresponderen met de onderzoekskaders van inspectie. Voor de kwaliteitsgebieden worden door de inspectie in alle sectoren dezelfde lettercodes gehanteerd. De nummering van de standaarden loopt niet altijd door, omdat de sectoren verschillen in de uitwerking van de kwaliteitsgebieden, en soms ook in het aantal standaarden dat een kwaliteitsgebied omvat.

SCORES EN NORMERING

De beoordeling in onze zelfevaluatie vindt plaats aan de hand van een 4-puntschaal:

OPBOUW ZELFEVALUATIE

De zelfevaluatie is gebaseerd op het **waarderingskader van inspectie** en heeft de volgende opbouw:

BKA Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie			
	BKA1	Visie, ambitie en doelen	Het bestuur heeft een visie op kwaliteit, heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen daarvan.
	BKA2	Uitvoering en kwaliteitscultuur	Het bestuur zorgt voor de uitvoering van beleid en kwaliteitszorg en stimuleert een cultuur van leren, ontwikkelen en professionaliseren.
	BKA3	Evaluatie, verantwoording en dialoog	Het bestuur evalueert de kwaliteit, verantwoordt zich hierover en gaat in gesprek met interne en externe belanghebbenden.

KWALITEITSGEBIED BKA BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD BKA1: VISIE, AMBITIE EN DOELEN					
Het bestuur heeft een visie op kwaliteit, heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen daarvan.					
Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1. Het bestuur heeft een visie op goed onderwijs en op de besturing daarvan.	☐	☐	☐	☐	
2. De visie is concreet en passend vertaald naar ambities, doelen en daarmee samenhangend beleid.	☐	☐	☐	☐	
3. Deze vertaling maakt sturing mogelijk op de kwaliteit en resultaten van het onderwijs en de voorwaarden.	☐	☐	☐	☐	
4. Daartoe is een stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat het bestuur on staat stelt de basiskwaliteit en het onderwijs te waarborgen.	☐	☐	☐	☐	
5. De doelen betreffen in elk geval de naleving van wettelijke eisen, waaronder de wettelijke vereisten voor onderwijsaanbod, het onderwijsleerproces en de manieren van toetsen, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap.	☐	☐	☐	☐	
6. De visie, ambitie en doelen omvatten uitwerkingen en eerdere evaluatieresultaten en resultaten van interne en externe dialoog.	☐	☐	☐	☐	
7. Het bestuur zorgt er met betrokkenheid van de scholen voor dat de visie, ambitie, doelen en het beleid sturend zijn voor de verbetering van het onderwijs aan leerling.	☐	☐	☐	☐	
8. Scholen formuleren op hun beurt doelen die aansluiten bij wat leerlingen nodig hebben met het oog op hun doorgaande onderwijsloopbaan.	☐	☐	☐	☐	
9. Het bestuur richt de voorwaarden in om de doelen te bereiken, waaronder de inzet en het beheer van de (financiële) middelen voor het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijsproces, het schoolklimaat en de resultaten.	☐	☐	☐	☐	
10. Het bestuur heeft daartoe een meerjarenbegroting waarin de relatie met het beleid en de doelen duidelijk zijn toegelicht.	☐	☐	☐	☐	
11. Er is voor de sturing op (financiële) kwaliteit een functionerende verantwoordelijkheidsverdeling tussen de interne toezichthouder, het bestuur en de scholen afgesproken, op basis van de geldende wet- en regelgeving.	☐	☐	☐	☐	
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit:					
Conclusie voor het Groeiplan/ bovenschools jaarplan					

STANDAARD BKA2: UITVOERING EN KWALITEITSCULTUUR						
Het bestuur realiseert samen met de scholen de doelen voor kwaliteit, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.						
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1.	Het bestuur geeft als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg met de scholen effectief uitvoering aan de visie en de doelen voor onderwijskwaliteit.	☐	☐	☐	☐	
2.	Aan de transparante, integere kwaliteitscultuur is zichtbaar dat deze bijdraagt aan de gestelde doelen.	☐	☐	☐	☐	
3.	Het bestuur bevordert een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur, zodat de doelen en ambities gerealiseerd kunnen worden.	☐	☐	☐	☐	
4.	Het bestuur zorgt ervoor dat het onderwijskundig leiderschap op alle niveaus herkenbaar verankerd is in de organisatie.	☐	☐	☐	☐	
5.	Het zorgt voor benoembaar, bevoegd en bekwaampersoneel dat in het bezit is van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).	☐	☐	☐	☐	
6.	Ook bevordert het bestuur dat de schoolleiding en teams gezamenlijk werken aan hun professionaliteit in relatie tot de bekwaamheidseisen en aan een verbetercultuur.	☐	☐	☐	☐	
7.	Binnen de kwaliteitscultuur geeft het bestuur uitvoering aan kwaliteitszorg gericht op de kwaliteit van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap, de afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband passend onderwijs en de naleving van wettelijke voorschriften.	☐	☐	☐	☐	
8.	Het bestuur bewaakt en bevordert dat de uitvoering in overeenstemming is met het beleid, zodat de doelen worden bereikt.	☐	☐	☐	☐	
9.	Het bestuur houdt zicht op de uitvoering van het beleid en op de nagestreefde verbeteringen en stuurt daarop, zo nodig, tussentijds bij.	☐	☐	☐	☐	
10.	De beschikbare (financiële) middelen dragen bij aan de realisatie van de door het bestuur gestelde doelen en worden doelmatig en rechtmatig aangewend.	☐	☐	☐	☐	
11.	Als onderdeel van zijn taak ziet de interne toezichthouder daarop toe.	☐	☐	☐	☐	
12.	Het bestuur voorkomt evident ondoelmatige aanwending van beschikbare (financiële) middelen.	☐	☐	☐	☐	
13.	Daarnaast stuurt het bestuur op effectief financieel beheer, zodat de continuïteit van het onderwijs gewaarborgd is en bekostiging rechtmatig verkregen wordt.	☐	☐	☐	☐	
14.	Het interne toezicht geeft voorts onafhankelijk en deugdelijk invulling aan zijn taak en wordt daarin gefaciliteerd door het uitvoerend deel van het bestuur.	☐	☐	☐	☐	
15.	Het bestuur zorgt voor goed functionerende medezeggenschap; het hanteert de Governancecode Funderend Onderwijs en legt in het jaarverslag verantwoording af over de afwijking van die code.	☐	☐	☐	☐	
16.	Het bestuur komt haar verplichtingen na omtrent de onverwijld overleg- en aangifteplicht en zorgt ervoor dat een personeelslid het bestuur van een redelijk vermoeden van een zedenmisdrif onverwijld in kennis kan stellen.	☐	☐	☐	☐	
17.	Als laatste zorgt het bestuur voor een doeltreffende verwerking van interne en externe signalen en klachten.	☐	☐	☐	☐	

	Ambitie: eigen aspect van kwaliteit:
	Conclusie voor het Groeiplan/ bovenschools jaarplan

STANDAARD BKA3: EVALUATIE, VERANTWOORDING EN DIALOOG Het bestuur evalueert en analyseert systematisch of het de doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. Het stelt wanneer dat nodig is het beleid bij en betrekt daartoe interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.					
Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1. Het bestuur evalueert en beoordeelt als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de ambities, de doelen en het beleid worden gerealiseerd.	☐	☐	☐	☐	
Op deze manier krijgt het bestuur zicht op de gerealiseerde (financiële) kwaliteit en de resultaten van het onderwijs aan leerlingen.	☐	☐	☐	☐	
3. Bij de evaluatie en beoordeling van het beleid en de onderwijskwaliteit haalt het bestuur actief externe informatie op en gebruikt deze informatie bij de evaluatie en beoordeling.	☐	☐	☐	☐	
4. Bij de evaluatie en beoordeling van het beleid en de onderwijskwaliteit haalt het bestuur actief externe informatie op en gebruikt deze informatie bij de evaluatie en beoordeling.	☐	☐	☐	☐	
5. Op basis van de evaluatie reageert het bestuur tijdig op mogelijke kansen en bedreigingen, stelt waar nodig (verbeter)beleid op en treft passende maatregelen om de kwaliteit van het onderwijs op de scholen te borgen.	☐	☐	☐	☐	
6. Het bestuur legt verantwoording af door middel van accurate, actuele en openbaar toegankelijke informatie over de gerealiseerde kwaliteit.	☐	☐	☐	☐	
7. Het brengt minimaal jaarlijks verslag uit aan zijn in- en externe belanghebbenden over zijn doelen en de resultaten van de scholen.	☐	☐	☐	☐	
8. De verantwoording in het jaarverslag is betrouwbaar en de (inhoud van) het jaarverslag voldoet aan de wettelijke vereisten.	☐	☐	☐	☐	
9. Het bestuur verantwoordt zich daarbij ten minste over het onderwijsaanbod, het onderwijsleerproces, de manier van toetsen en het financieel beheer, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap.	☐	☐	☐	☐	
10. De reflectie op de uitkomsten van de evaluatie geeft alle lagen van de organisatie, intern toezicht en de medezeggenschap voldoende inzicht in de effectiviteit van de besturing en uitvoering.	☐	☐	☐	☐	
11. Het bestuur analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verantwoording.	☐	☐	☐	☐	
12. Vervolgens verwerkt het bestuur deze wanneer nodig in bijstelling van ambitie zodat de opbrengst van de dialoog bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs en de sturing daarop.	☐	☐	☐	☐	

13.	Het bestuur organiseert ook de dialoog hierover met interne en externe belanghebbenden, waarbij in elk geval leerlingen, personeel en de interne toezichthouder zijn betrokken.	☐	☐	☐	☐	
14.	Het bestuur werkt bovendien actief samen met andere partijen aan doelen die het bestuurlijk belang overstijgen en de kernfuncties raken.	☐	☐	☐	☐	
15.	Zo komt het bestuur de afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband passend onderwijs na en verantwoordt zich hierover.	☐	☐	☐	☐	
	Ambitie: eigen aspect van kwaliteit					
	Conclusie voor het Groeiplan/ bovenschools jaarplan					

13.2 Schoolzelfevaluatie

Inleiding

In dit document meet de school haar eigen kwaliteit. Dit document wordt uiterlijk 4 weken voorafgaand aan het visitatiebezoek ingevuld door de gevisiteerde school. De zelfevaluatie maakt duidelijk of en hoe de zaken geregeld zijn en waar zich nog knelpunten voordoen. De door de school opgestelde zelfevaluatie vormt het vertrekpunt van de visitatie.

De kwaliteitsgebieden en standaarden binnen deze zelfevaluatie corresponderen met de onderzoekskaders van inspectie. Voor de kwaliteitsgebieden worden door de inspectie in alle sectoren dezelfde lettercodes gehanteerd. De nummering van de standaarden loopt niet altijd door, omdat de sectoren verschillen in de uitwerking van de kwaliteitsgebieden, en soms ook in het aantal standaarden dat een kwaliteitsgebied omvat.

SCORES EN NORMERING

De beoordeling in onze zelfevaluatie vindt plaats aan de hand van een 4-puntschaal:

OPBOUW ZELFEVALUATIE

De zelfevaluatie is gebaseerd op het **waarderingskader van inspectie** en heeft de volgende opbouw:

	OP Onderwijsproces
OP0	Basisvaardigheden
OP1	Aanbod
OP2	Zicht op ontwikkeling en begeleiding
OP3	Pedagogisch en didactisch handelen
OP4	Onderwijstijd
OP6	Afsluiting (OP5 is voor (V)SO)

	VS Veiligheid en schoolklimaat
VS1	Veiligheid
VS2	Schoolklimaat

	OR Onderwijsresultaten
OR1	Resultaten
OR2	Sociale en maatschappelijke competenties

	SKA Sturen, kwaliteitszorg en ambitie
SKA1	Visie, ambities en doelen
SKA2	Uitvoering en kwaliteitscultuur
SKA3	Evaluatie, verantwoording en dialoog

KWALITEITSGEBIED OP: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD OP0: Basisvaardigheden						
Het onderwijs in basisvaardigheden bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving						
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1.	Voor Nederlandse taal is er een doelgericht en samenhangend curriculum passend bij de leerlingenpopulatie van de school. De inhoud is dekkend voor de kerndoelen en werkt toe naar de referentieniveaus.					
2.	Idem voor rekenen-wiskunde					
3.	Voor burgerschap is er sprake van een doelgericht en samenhangend curriculum. Gericht op basiswaarden democratische rechtstaat; kennis, houdingen en vaardigheden. Gericht op sociale en maatschappelijke competenties die nodig zijn in een pluriforme en democratische samenleving en gerelateerde kerndoelen.					
4.	Het curriculum kent een logisch doorlopende opbouw van doelen en bereidt leerlingen voor op de volgende leerjaren, het vervolgonderwijs, en de samenleving.					
5.	Het curriculum op een sbo-school is er tevens op gericht leerlingen waar mogelijk tot het volgen van onderwijs in basisscholen of scholen voor voortgezet onderwijs te brengen.					
6..	De uitvoering van het curriculum is herkenbaar in de onderwijspraktijk. Wanneer een school afwijkt van de kerndoelen en referentieniveaus, wordt dit vermeld en onderbouwd in het ontwikkelingsperspectief van de leerling.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit:						
Conclusie voor het jaarplan						

STANDAARD OP1: AANBOD								
Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.								
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten		
1.	Het aanbod (ook digitaal en online) is breed en op de kerndoelen gebaseerd.							
2.	Het aanbod is doelgericht, samenhangend en herkenbaar. Bovendien heeft de school de leerinhouden evenwichtig over de leerjaren verdeeld.							
3.	Het aanbod is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen en wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen							
4.	De school bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving.							
	Ambitie: eigen aspect van kwaliteit:							
	Conclusie voor het jaarplan							

STANDAARD OP2: ZICHT OP ONTWIKKELING EN BEGELEIDING								
De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.								
Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten			
1. De school draagt zorg voor de ontwikkeling en begeleiding van leerlingen en verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen. De informatie wordt vergeleken met de verwachte ontwikkeling van de leerling (met referentieniveaus als uitgangspunt). De school waarborgt de ononderbroken ontwikkeling en voortgang en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen.								
Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig en voor de kennisgebieden taal en rekenen-wiskunde met behulp van genormeerde toetsen. Voor het verzamelen en vastleggen van (toets)informatie gebruikt de school een leerling- en onderwijsvolgsysteem.								
2. Het onderwijs wordt afgestemd op onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen.								
3. Wanneer individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Vervolgens bepaalt zij wat er nodig is om op eventuele achterstanden of voorsprongen in de ontwikkeling van de leerlingen in te spelen. Vervolgens biedt de school de begeleiding gestructureerd aan.								
4. De school heeft hoge verwachtingen van leerlingen.								
5. De school biedt op een structurele manier aandacht aan het bestrijden van (taal) achterstanden.								

6.	De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.					
7.	Waar nodig betreft de school het samenwerkingsverband, de gemeente en zorginstanties bij de begeleiding van de leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om het onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen.					
8.	De school heeft in de schoolgids vastgelegd welke voorzieningen zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben (SBO; elke leerling), legt de school in het ontwikkelingsperspectief (OPP) vast hoe zij het onderwijs afstemt op de behoefte van de leerling en registreert het ontwikkelingsperspectief in het ROD. De school stelt OPP's op die voldoen aan de wettelijke vereisten en concrete doelen bevatten. De OPP's zijn sturend voor een planmatige en doelgerichte uitvoering van de extra ondersteuning. Het onderwijs is erop gericht dat leerlingen zo mogelijk kunnen doorstromen naar het regulier onderwijs.					
9.	Het OPP voldoet aan de wettelijke vereisten en bevat concrete doelen en zijn sturend voor een planmatige en doelgerichte uitvoering van de extra ondersteuning.					
10.	De inhoud en uitvoering van het OPP wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders en de leerling geëvalueerd. Op basis van de evaluatie stelt de school de doelen of aanpak bij.					
11.	De school vervult de zorgplicht passend onderwijs. Wanneer de school de extra ondersteuning voor een leerling niet kan bieden, zoekt de school in samenwerking met de ouders en zo nodig het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit						
Conclusie voor het jaarplan						

STANDAARD OP3: PEDAGOGISCH- DIDACTISCH HANDELEN Het pedagogisch didactisch handelen van de leraren is afgestemd op de voortgang in ontwikkeling van de leerlingen en draagt eraan bij dat leerlinegn een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen.						
Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten	
1. De leraren creëren in hun lessen een (ortho-) pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat waarin leerlingen zich veilig voelen en actief betrokken zijn.						
2. De leraren tonen hoge verwachtingen van alle leerlingen.						
3. De leraren zorgen voor een ordelijk verloop van de les en benutten de lestijd efficiënt.						
4. De leraren maken het lesdoel duidelijk, monitoren het lesdoel en passen het onderwijs waar nodig aan.						
5. De leraren leggen de lesstof duidelijk uit en leerlingen krijgen voldoende tijd om te oefenen met de lesstof.						
6. De leraren stemmen de instructie, verwerking en het tempo van hun onderwijs af op verschillen in onderwijsbehoeften tussen individuele en groepen leerlingen. De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de pedagogische en didactische behoeften van leerlingen.						

7.	De leraren geven de leerling gerichte feedback op hun leerproces en gemaakte werk. Zij stimuleren leerlingen om na te denken over hun eigen ontwikkeling.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit						
Conclusie voor het jaarplan						

STANDAARD OP4: Onderwijstijd						
De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.						
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1.	De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijke onderwijstijd.					
2.	De school stelt vast welke activiteiten onder de onderwijstijd vallen.					
3.	De school plant de onderwijsactiviteiten weloverwogen over het schooljaar en deze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren.					
4.	De school verdeelt de tijd zo over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen.					
5.	De school heeft beleid om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten tegen te gaan zodat ook op leerlingniveau gestreefd wordt de onderwijstijd te behalen.					
6.	Bij individuele leerlingen maakt de school zo nodig, volgens de wettelijke voorschriften, gebruik van de mogelijkheid om af te wijken van de verplichte onderwijstijd en/of van de mogelijkheid om een leerling een deel van de onderwijstijd door te laten brengen op een andere school.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit						
Conclusie voor het jaarplan						

STANDAARD OP6: AFSLUITING						
De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.						
Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten	
1. De school bereidt de kinderen goed voor op de overgang naar het vervolgonderwijs						
2. Alle leerlingen in leerjaar 8 (behoudens wettelijke uitzonderingen) maken een doorstroomtoets. De leraren nemen de toets conform de voorschriften af.						
3. Wanneer uit de uitslag van de doorstroomtoets een hoger schooladvies blijkt dan het voorlopig advies, dan geeft de school een hoger definitief schooladvies. Alleen als het in het belang is van						

	de leerling kan de school besluiten het advies niet te volgen. De school moet dit besluit motiveren.					
4.	De school informeert de ouders over de vorderingen van de leerling en over de informatie over de leerling die aan een ontvangende school wordt verstrekt.					
5.	De school hanteert een zorgvuldige procedure waarbij passend wordt geadviseerd en waaruit blijkt dat zij ernaar streeft leerlingen gelijke kansen te bieden.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit						
Conclusie voor het jaarplan						

KWALITEITSGBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT

STANDAARD VS1: VEILIGHEID						
De school zorgt voor een veilige omgeving van leerlingen						
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1.	De school zorgt voor sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag. De school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast.					
2.	Agressie, geweld in elke vorm en (digitaal)pesten worden zoveel als mogelijk voorkomen. Dit geldt ook voor uitingen die strijdig zijn met de basiswaarden van de democratische rechtstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid. De school treedt zo nodig snel en adequaat op.					
3.	De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen. Het beleid is gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. De school voert dit beleid ook uit.					
4.	De school heeft een functionaris die aanspreekpunt is voor ouders en leerlingen als het gaat om pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.					
5.	De school monitort jaarlijks het welbevinden en de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Het instrument dat hiervoor gebruikt wordt, is een gestandaardiseerd instrument. Indien nodig worden maatregelen genomen om de situatie te verbeteren.					
6.	De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast komt de school haar verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven.					
Ambitie: eigen aspecten van kwaliteit						
Conclusie voor het jaarplan						

--	--

STANDAARD VS2: SCHOOLKLIMAAT					
De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties					
Indicatoren	1	2	3	4	
1. De school bereidt de kinderen voor op het leven in de maatschappij. Ze creëert hiervoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.					
2. In de school doen de leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving. Uitingen van leerlingen die met deze basiswaarden in strijd zijn worden gesignaleerd en gecorrigeerd.					
3. Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na					
4. Het bestuur ziet erop toe dat de school zorg draagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basisvoorwaarden van de democratische rechtstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan.					
5. Aanbod en aanpak worden afgestemd op de leerlingenpopulatie en de leefwereld van de kinderen.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit					
Conclusie voor het jaarplan					

KWALITEITSGEBIED OR: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD OR1: RESULTATEN					
De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm (Streefniveaus)*					
Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1. De cognitieve eindresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie mag worden verwacht. De eindresultaten van Nederlandse taal en rekenen/wiskunde voldoen aan de gestelde norm.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit					
Conclusie voor het jaarplan					

*De leerresultaten van het SBO worden bekeken aan de hand van de doelen of normen die de school zelf heeft gesteld. De bevindingen wegen niet mee in het oordeel op de standaard. Deze krijgt altijd het oordeel 'niet te beoordelen'.

STANDAARD OR2: SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE INTENTIES								
De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat tenminste in overeenstemming is met de gestelde doelen.								
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten		
1.	De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie.							
2.	De school heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken. Zij neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties van de leerlingen. De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competentie behaald heeft.							
3.	De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken en brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart							
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit								
Conclusie voor het jaarplan								

KWALITEITSGEBIED SKA: STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE

SKA1 Visie, ambities en doelen								
De school heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan								
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten		
1.	De school heeft, als onderdeel van het stelsel kwaliteitszorg een gedragen visie, ambitie en doelen gericht op goed onderwijs die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doormaken.							
2.	De schoolleiding vertaalt haar visie, ambitie en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt daarop om beoogde resultaten te behalen. De schoolleiding sluit met haar visie, doelen en ambities aan op die van haar bestuur en op de kenmerken van de leerlingpopulatie. Dit doet zij onder meer door aan te geven hoe ze rekening houdt met (taal)achterstanden, de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap en specifieke leerbehoeften om bij te dragen aan gelijke kansen voor leerlingen.							
3.	De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap;							
4.	Resultaten van eerdere evaluaties, interne en externe dialoog zijn zichtbaar in de doelen van onderwijskundig beleid.							

5.	De schoolleiding richt de voorwaarden in om onderwijskundige doelen te halen, waaronder personeelsbeleid en organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk.					
	Ambitie: eigen aspect van kwaliteit					
	Conclusie voor het jaarplan					

STANDAARD SKA2 UITVOERING EN KWALITEITSCULTUUR						
De school realiseert doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt indien nodig tussentijds bij.						
	Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1.	De schoolleiding zorgt voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school.					
2.	De school realiseert de doelen voor goed onderwijs die voortkomen uit haar visie en ambities.					
3.	Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. De schoolleiding en het (bevoegd) onderwijspersoneel geven samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg zodat de school als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Waar nodig stuurt de schoolleiding tussentijds bij;					
4.	De schoolleiding vertoont onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn en zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen te realiseren onder meer op het gebied van basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap.					
5.	De schoolleiding zorgt dat de deskundigheidsbevordering van personeel binnen de gestelde doelen gestalte krijgt. Leraren oefenen daarbij de eigen verantwoordelijkheid bij het inrichten van hun onderwijs uit.					
6.	De school geeft uitvoering aan het ondersteuningsaanbod van de school.					
7.	De school werkt samen met andere scholen, het samenwerkingsverband en andere organisaties, zodat geen kind tussen wal en schip valt.					
	Ambitie: eigen aspect van kwaliteit					
	Conclusie voor het jaarplan					

STANDAARD SKA3 EVALUATIE, VERANTWOORDING EN DIALOOG					
De school evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt waar nodig het schoolbeleid bij en betreft interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.					
Indicatoren	1	2	3	4	Toelichting en/of verwijzing naar documenten
1. De schoolleiding monitort, evalueert, analyseert en beoordeelt als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd en informeert het bestuur daarover.					
2. Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap.					
3. De schoolleiding analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verwerkt deze wanneer nodig in het (verbeter)beleid, zodat dit bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs. Daarnaast gebruikt de school de uitkomsten om de sturing te verbeteren. Zij maakt daarbij duidelijk welk effect de inbreng van de belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van schoolbeleid.					
4. Voor een goede overdracht en om zicht te houden op vervolgsucces van leerlingen, onderhoudt de school contacten met vervolgscholen.					
5. De school betreft intern- en extern betrokkenen actief in een dialoog bij de evaluatie: team / (G)MR/ ouders / bestuur /leerlingen, gemeenten					
6. De school informeert belanghebbenden minimaal 1 keer per jaar over doelen, werkwijze en resultaten.					
Ambitie: eigen aspect van kwaliteit					
Conclusie voor het jaarplan					

14 Bijlage 3 Kwaliteitskalender Groeisaam

De kwaliteitskalender van Groeisaam is op dit moment nog in ontwikkeling. In de komende periode werkt Groeisaam de kalender verder uit en concretiseert de organisatie de planning, verantwoordelijkheden en samenhang tussen de verschillende kwaliteitsactiviteiten en overlegstructuren.

De kwaliteitskalender wordt opgebouwd vanuit de kwaliteitscyclus van de scholen. De schoolontwikkeling en de cycli binnen de scholen vormen daarmee het fundament van de bredere kwaliteitszorg binnen Groeisaam. Vanuit deze basis worden de cycli op organisatieniveau verder verbonden met de planning- en controlcyclus, de bestuurlijke kwaliteitsgesprekken en de momenten van toezicht en medezeggenschap.

Onderliggend aan de kwaliteitskalender ligt de PDCA-cyclus (Plan – Do – Check – Act). Deze cyclus vormt de basis voor het planmatig en cyclisch werken binnen alle lagen van de organisatie.

In de definitieve kwaliteitskalender worden de verschillende gremia zichtbaar opgenomen, waaronder:

- de scholen;
- het bestuur;
- de Raad van Toezicht;
- en de GMR.

De kalender laat zien hoe deze overleg- en verantwoordingsmomenten elkaar gedurende het jaar logisch opvolgen en versterken. Onderstaande visual geeft een eerste indruk van de opbouw en samenhang van de kwaliteitskalender.

Kwaliteitskalender Groeisaam

Samen werken aan kwaliteit,
cyclisch en in samenhang

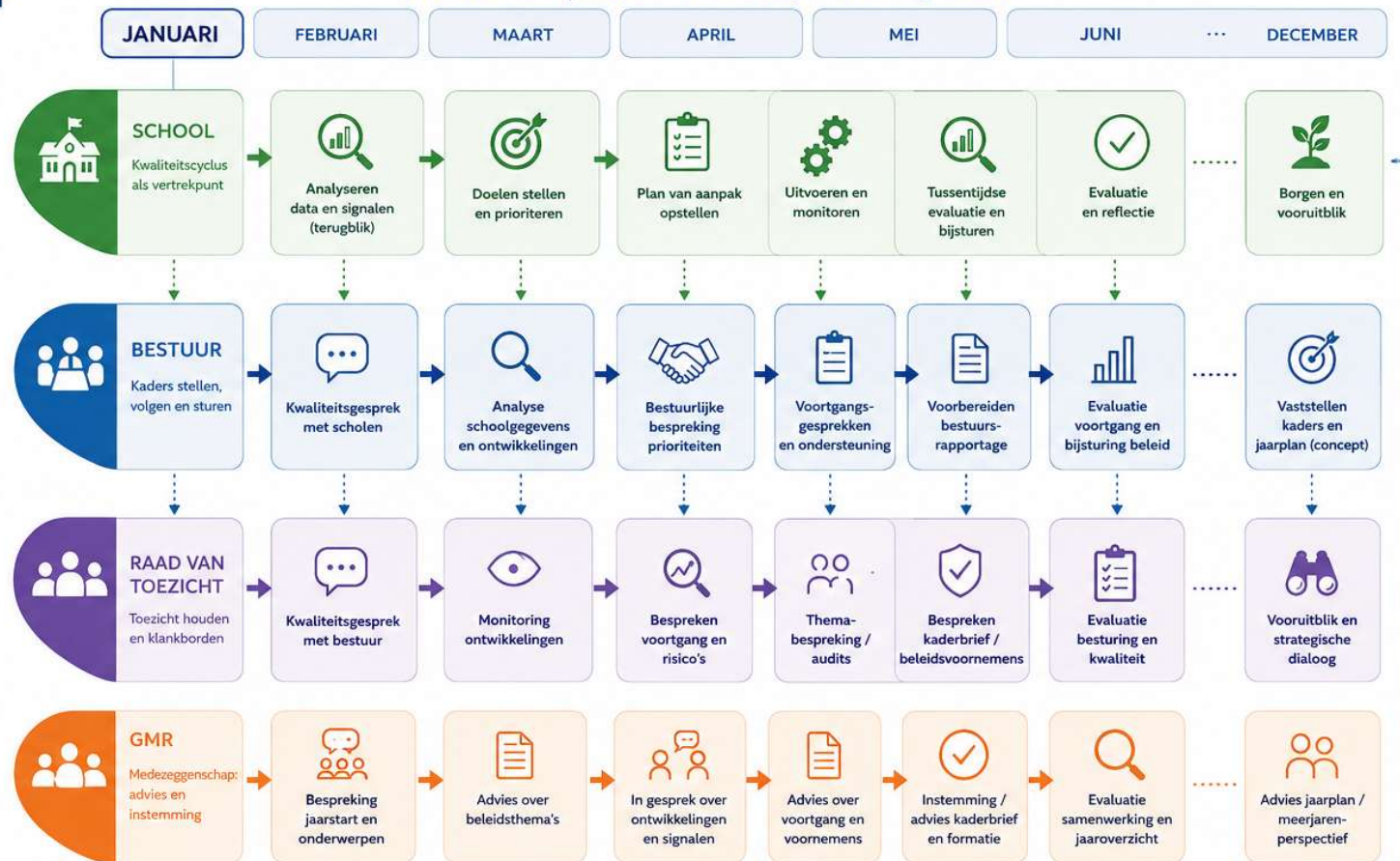
De kwaliteitskalender van Groeisaam is nog in ontwikkeling. De organisatie werkt de kalender de komende periode verder uit en stemt deze af op de planning- en controlcyclus, de overlegstructuren en de kwaliteitscyclus van de scholen.

De kalender is opgebouwd vanuit de kwaliteitscyclus van de school. De verschillende gremia volgen elkaar gedurende het jaar op en versterken elkaar in de cyclus van data, duiden, doelen en doen.

Gremia (lagen)

- School**
Uitgangspunt: kwaliteit in de praktijk
- Bestuur**
Kaders stellen, volgen, sturen en verantwoorden
- Raad van Toezicht**
Toezicht houden en klankborden
- GMR**
Medezeggenschap en advies / instemming

Voorbeeld van opbouw en samenhang - start in januari

i De organisatie maakt zelf de definitieve kwaliteitskalender.

ONDERLIGGEND AAN ALLE LAGEN: PDCA-CYCLUS

De kwaliteitskalender maakt zichtbaar hoe we samen leren, ontwikkelen en verbeteren. De organisatie maakt zelf de definitieve kalender passend bij de context en ambities.